

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

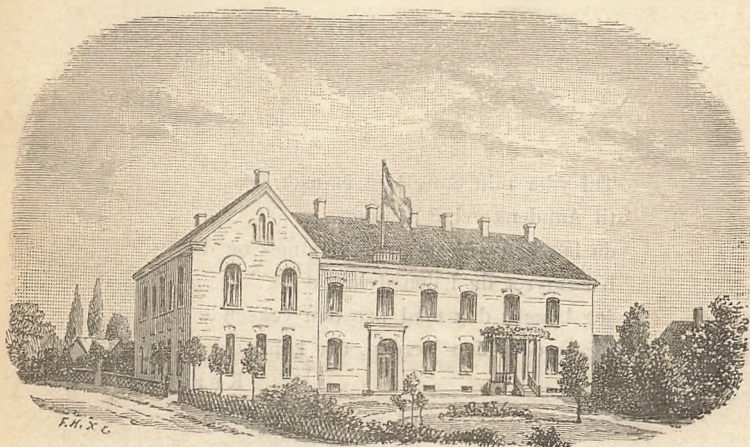
Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

MEDDELELSER

OM

ORDRUP LATIN- OG REALSKOLE

VED

H. C. FREDERIKSEN

STEGE

MØENS AVIS BOGTRYKKERI VED L. M. TOMMERUP

1897

Statens pædagogiske Studiesamling
København V.

Thi yder min Sang blot et uset Frø
til Aandens evige Sommer,
da lad kun mit Navn forglemmes og døt -
Koraldyret lig i den dybe Sø
jeg bygger dog med paa den voksende Ø
og bereder den Verden, der kommer!

K a a l u n d.

Om Mirakler

Opskrift til en Tale i Skolen

af

H. C. Frederiksen

1.

Maaske kunde der spørges: *Hvad kommer Mirakler Skolen ved?* — Jeg vil straks dertil svare, at hvad enten man sætter Kristendommens Betydning i de »*Tanker*«, den har sat ind i Verden, eller i Troen paa selve Kristendoms-*Underet*, og hvad enten man holder Miraklerne for Livets dybeste Virkelighed eller frakender dem al ydre Virkelighed, saa er Beretningen om dem og Troen paa dem historiske Kendsgerninger, uopløselig knyttede til Kristendommen, og denne er indtil nu for os alle Menneskeslægtens største Oplevelse, hører som saadan med til Historien og hører saaledes ogsaa hjemme i Skolen.

Maaske kunde der saa videre spørges: *Men hvad kommer Mirakler Skolens »Meddelelser« ved?* — Har vi oplevet nogle interessante Mirakler i Skolen, som vi vil meddele Offentligheden, eller er der anden Steds gjort Mirakler, som paa en eller anden Maade er komne os saa nær, at de har haft Indflydelse paa vort Liv eller vor Livsopfattelse? —

Lad mig hertil svare: Indholdet af de efterfølgende Blade vil forhaabentlig give Svar paa disse Spørgsmaal. Her kun til Indledning en orienterende Bemærkning.

Hvad der af denne Art Aar efter Aar finder Plads i Skolens »Meddelelser«, er sikkert nok noget, der er *kommet os nær*, — saa nær, at det tør siges at høre med til vor indre Historie, — i hvert Fald til Skolens ansvarhavende og ordførende Leders Tilegnelsesproces.

Det vilde være meget sørgeligt, om en Skole havde mange Disciple, mange Lærere, mange Fag, men ingen *Tanker*, ingen selvstændig Opfattelse og Tilegnelse af de almene aandelige Værdier, saavel dem, nye Tider fører med sig, som dem, der er overleverede fra de svundne Tider.

De *Ord*, hvori saadanne aandelige Værdier er gemte, skal møde vore Disciple som et »levende« Sprog. Men et Sprog er kun *levende*, naar den Personlighed, der bruger det, kan *fylde Ord og Udtryk med sine egne Oplevelsers og Overvejselsers Indhold*. — Det Krav til Læreren, som her stilles, gælder — rettelig forstaaet — ogsaa hans rent faglige Uddannelse og er Ungdomskilden i ham, men gælder særlig for ham, forsaavidt han skal have nogen personlig Indflydelse paa Disciplene. — Lad saa dette selverhvervede Indhold være nok saa begrænset; — er det selvstændig og alvorlig tilegnet, kan det dog blive »af Livet til Liv«.

I modsat Tilfælde bliver Fortidens aandelige Arv ikke forynget, ikke levende, men kommer kun til at føre et Skinliv i Ordene, hvori den ligger begravet. Om disse Ord end fylder tykke Bøger, og der læses omfangsrige Lektier Aar efter Aar ud af disse tykke og mange Bøger, — de kommer dog i dybere Forstand ingenting til at betyde for den nye Slægt. En Skole kommer da lettelig til at undervise i lutter »døde« Sprog. Disses

Berettigelse som »Fag« er som bekendt omstridt. Det »levende« Sprogs Berettigelse bliver aldrig omstridt; det er dog til syvende og sidst paa det, Skolen og al menneskelig Kraft, Oplysning, Opbyggelse og Fremgang hviler.

2.

Hvad er et Mirakel? —

Naar en Mand i gamle Dage afsendte et Bud til en anden, saa kunde det ske, at han gav Budbringeren en Genstand med — en Ring f. Eks. — hvoraf den anden kunde se, hvem Buddet kom fra. En saadan Genstand kaldtes et *Jærtegn*. Jærtegnet gav altsaa Besked om, *fra hvem* Budbringeren kom.

Mirakel er et *Jærtegn*, hvorved *Jesus* gav til Kende, *fra hvem* han kom, nemlig fra den almægtige Gud.

Denne Forklaring kunde udformes videre, læres udenad af Børn, saa de kunde faa »*udmærket godt*« i »Religion«, og — saa var vi lige nær.

Lad os hellere begynde fra en anden Side. Lad os til at begynde med se at blive klar paa, hvad Mirakler *ikke* er. Og saa maa vi først klare dette: *De er ikke Taskenspillerkunster*.

Billeder fra den Tankegang, der sammenblander Mirakler og Gøgl, maa selvfølgelig blive grimme; vi kan dog ikke undgaa at tage saadanne Billeder frem, naar vi skal belyse Miraklets Væsen. Lad os saa sætte, *Sankt Peder* kunde gjøre Mirakler, som en Mand udøver sit Haandværk, og at »Professor« Falbelarius fra Dyrehavsbakken kom til ham med en Dukke og bad ham gøre den levende, — blot saa meget, at den f. Eks. kunde danse paa Linie, bukke for Publikum, komme ind og gaa ud,

uden at nogen holdt ved den; det vilde blive til umaadelig Fornøjelse for mange og til stor Indtægt for Dukke-teatret. — Vi skønner straks: »Professoren« blev afvist.

Kom en til Sankt Peder og bad ham opvække Storm; det kunde være saa morsomt at se saadan en lavet Storm; eller Manden havde en Fjende om Bord paa et Fartøj; det var saa belejligt, om det Fartøj kunde gaa under netop nu! — Vi skønner: Manden blev afvist.

Kom den rige Bonde og bad om at faa Skyerne bort, saa han kunde faa mere Sol og derved endnu fuldere Bug og endnu fuldere Lader end ved forrige Høst; — han blev afvist.

Og kom en Artist fra Cirkus Poniatowsky til Sankt Peder i den Tro, at den hellige Mand nu var helt udlært i den Kunst at gaa paa Vandet og saa vel sagtens ogsaa kunde lære andre det, — kom han og bød Sankt Peder et godt Honorar for Timen, om han vilde lære ham at gaa paa Vandet: Der skulde netop opføres en ny Vandpantomime, hvor en saadan Vanddans vilde gøre stormende Lykke; — Artisten blev afvist.

Nej, den, der kan gøre Mirakler, holder ikke Kontor fra Klokken 11 til 4, hvor man kan gaa op og købe for en Krone Mirakelkraft til at lave Gøgl og Grin med eller til at tjene Egennyttens med. Vi ser straks, at vi her bevæger os paa et Omraade, der ligger helt udenfor de kristelige Mirakler.

3.

Vi gaar nu et Trin dybere ned. Lad os sætte, vi har en Fader, der er mægtigere endnu end den russiske

Czar: Alle Døre springer op for ham, hvor han vil ind; alle Veje er aabne for ham, hvor han vil frem; han trykker paa en Knap, og hans Villies Bud farer ud, hvorhen han vil have dem bragt; han sender sit Vredes-Ord, og de mægtigste Herskere skælver for ham; han trykker paa Knappen, og Rige staar mod Rige; han trykker paa en anden Knap, og Hære standser i deres Fremrykning. Saa mægtig er han! Og lad os endvidere sætte, at han er lige saa alvorlig, kærlig og sandhedskærlig, som han er mægtig.

— Og saa kommer vi, hans Børn, og vil *misbruge vor Fader, vil gøgle med hans Magt.*

En af os siger: Far, du kan, hvad du vil! Giv mig hundrede sorte Slaver, der kan arbejde for mig og skaffe mig det Guld, jeg har Lyst til; mine Hænder er saa bløde og smaa, og min Aand saa fin; og giv mig saa hundrede hvide Slavinder, der kan synge for mig, danse for mig, kæle for mig og forsøde mig Livet, naar min Aand trænger til Hvile! — En anden af os siger: Far, du kan, hvad du vil! Du ved nok, at jeg kun daarlig har brugt mine Evner, jeg har vraget dine Raad, unddraget mig din Indflydelse, saa mit Liv nu er en stor Daarskab; men sig du, det er Visdom; tryk paa en Knap; sig, at det, jeg gør, er vist, skønt det er Daarskab! — Og en tredie af os siger: Far, jeg har handlet ilde, og min Handling vil drage Følger efter sig, som vil genere mig. Slet de Følger ud! Vis din Magt og din Kærlighed ved at klippe Baandet over mellem Aarsag og Virkning for mit Vedkommende; saa kan jeg leve friere og lykkeligere og endda kaldes et godt Menneske. Du kan jo blot *tale, saa sker det!* Tryk blot

paa en Knap, saa er min Handlings Følger tilintetgjorte, og jeg skal aldrig glemme dig. -- Men siger du nej, saa Farvel! saa tager jeg, hvad *mit* er; saa har jeg ingen Brug for dig; jeg har endda nok til at kunne leve dig foruden! —

Det blev et kønt Herredømme; det blev et Rige med Orden og Sandhed i, naar den stærke Hersker skulde bruge sin Magt paa *den* Maade. Alt vilde, inden en Dag var gaaet, styrte sammen i Gøgl og Meningsløshed. Og lad os saa i Steden for denne stærke Hersker sætte den endnu stærkere Gud, saa ser ethvert ærligt Menneske straks, at *paa et saadant Underlag* kan Gud ikke komme os i Møde, og jo mere vi fatter ham som kærlig, jo mindre kan han gøre det. Og har vor »Religion« noget af det i sig, som her er skildret: Gud er til for at takkes sine fordringsfulde, nydelsessyge, uforstandige, urimelige, uartige Børn og gøre dem til Villie; et Mirakel er slet ikke for meget; sker det ikke, saa »afsætter« vi Gud; saa kan han selv vælge, om vi i Opsigelsesbrevet skal sætte: *Han kan ikke*, eller *Han vil ikke*, — ja, er dette vor Religion, saa har vi dermed stillet os helt udenfor Gud og ikke blot udenfor personlig Sandhed, men ogsaa udenfor personlig Sømmelighed.

4.

Der gælder en Lov for Forholdet imellem den, der har noget at give, og den, der skal modtage Gaven:

Den ene kan ikke give mere, end den anden kan modtage.

Dette synes saa indlysende, Vi kender det jo fra

den legemlige Verden. Naar Karret er fuldt, kan det ikke tage mere; om Beholderen, hvorfra det fyldes, bliver ved at yde, saa løber Indholdet kun oven af Karret. — I Aandens Verden gælder den samme Lov; men der agter vi ingenlunde tilbørlig paa den. Vi vil oplyse den med nogle Eksempler.

Lad os tage en Dreng, der er meget begrænset, hvad Modtagelighed for Matematik angaar. Vist er det, at en mindre øvet Lærer udretter mindre med ham, end en mere øvet; men det er lige saa vist, at selv den allerstørste Matematiker ikke kan give ham mere Matematik, end han kan rumme; hvad han giver mere, løber oven af. Ja, han kan heller ikke give mere, end Drengen *vil* modtage; hvad han yder mere, smider Fyren væk.

Et Barn har syndet. Han kommer til mig og beder om Forladelse. Jeg kan ikke give ham mere Forladelse, end han har Plads til, har Trang til. Er det Barn egentlig ikke bedrøvet over sin Synd, men kommer med sin Bøn om Tilgivelse som en Slags Formalitet, afleverer den Bøn, ret som man afleverer en Pakke, eller kommer blot for at faa det ydre, behagelige Omgangsforhold genoprettet og for at faa Udelukkelsen fra flere eller færre daglige Behageligheder ophævet, — saa kan jeg egentlig ingen Tilgivelse give ham; han har ingen Plads til den; giver jeg ham den, er den for ham nærmest betydningsløs; den løber oven af, for han mener noget andet med Ordet *Tilgivelse* end jeg. Om jeg kan bringe ham til en anden og dybere Mening, og hvordan jeg kan bære mig ad dermed, er et andet Spørgsmaal, der ikke vedrører det foreliggende Emne.

Vi kan komme et Trin op. Et Menneske kan være

bedrøvet over sin Synd, kan derfor i Sandhed bede om Tilgivelse for den; men — saa forfærdelig meget Væsen er der dog ikke Grund til at gøre af den; vi er jo da ikke Engle! Ogsaa dette Menneske faar min Tilgivelse i Forhold til Graden af hans Synderkendelse. Og gaar vi til Gudsforholdet, saa vil dette Menneske være af dem, der siger: Det var stort og kønt af Jesus, at han vilde gaa i Døden for at forsone os med Gud; men for *min* Skyld havde han da ikke behøvet *saa* megen Ulejlighed og Lidelse. — Tilgivelsens store Lykke kan dette Menneske ikke faa at smage; han kan kun faa i Forhold til, hvad han kan rumme.

Kommer endelig et Menneske inderlig bedrøvet over sin Synd, et Værk skønnere end den skønneste, reneste, ædleste Marmorstatue har en ukærlig Haand skamferet, og den ukærlige Haand er hans! en Verden er væltet, en Uskyldighed for evig tabt; en syndig Handling er sat ind i hans Livs Historie og kan ikke ophæves af en tilsvarende god Handling, for den skulde han have gjort alligevel; han føler, han har ødelagt noget, som aldrig kan heles; den Sum af Ærlighed, Troskab, Sandhed, Kærlighed, Renhed, som er Verdens Livskapital, har han taget et Stykke bort af, og det kan ikke sættes ind igen, for det gode, han muligen senere gør, skulde han have gjort alligevel — og mere til! — Kommer han, der *ikke kan leve* under sin Samvittigheds Anklage *og dog skal leve*, — kommer han med det sønderknuste Hjerte og beder om Tilgivelse, — *han* faar den fuldt og helt, for han har Plads til den.

5.

Men Loven, vi her har belyst, lyder ikke blot paa

det *negative*: at den ene ikke kan give mere, end den anden kan modtage. Den har en tilsvarende *positiv* Side, der gælder i ethvert Kærlighedsforhold:

Alt, hvad den ene kan modtage, det giver den anden, saa vidt han har det.

Det vil altsaa sige: Den modtagende staar ikke blot hæmmende, begrænsende overfor den givende, men staar ogsaa løsende, frigørende, udvidende overfor ham.

Vi kan belyse dette ved Forholdet mellem en Taler og hans Tilhørere. Hvad de ikke kan tage imod af det, han siger, løber oven af; men jo mere de kan tage imod, jo mere kan han give — og giver han — om han har det. Enhver Taler ved, hvordan umodne eller modvillige Tilhørere kan tilstoppe Kilden i ham, saa det er, som han faar Ordene tilbage i sin egen Hals, men ved ogsaa, hvordan aabne Øren og Øjne hos Tilhørerne kan drage Liv, Tanker, Indhold, Stykke for Stykke op fra Dybet i hans Sjæl, kan lægge ham levende, nye Ord paa Tungen, og han kan dele Aandens Gaver ud i en Mængde og Fylde, han ikke selv anede, han ejede.

Og saadan i Forholdet mellem Børn og Forældre, mellem Elev og Lærer. Hvor mangen Fader og Moder har ikke gennem deres Børn lært noget om, hvor megen Kærlighed, der dog kunde rummes i deres ellers saa snævre og fattige Hjerter, for Børnets Trang til Kærlighed kaldte Kærligheden frem i Forældrenes Hjerter under en Skikkelse og i et Omfang, de aldrig havde kendt hos sig selv. Og hvor mangen Lærer har ikke erfaret, at det var Børnenes Trang til ham, til hans Dygtighed, til hans Personlighed, der gav ham Vækst; jo

mere de trængte til ham, jo mere de levede af ham, des mere gav han.

Og saaledes videre ud. Jo mere Modtagelighed, jo mere Trang hos den ene til den andens Erfaring, Visdom, Kraft, Kærlighed, jo mere kan den anden give. Og deri ligger en af Grundene til, at jeg kan være meget for det ene Menneske, lidt eller intet for et andet, at jeg kan bede til Gud i den enes Nærværelse, medens Ordene kvæles i mig, naar jeg er sammen med den anden.

Ja, kan jeg tidt ved min Trang og ved min Paa-trængenhed aabne den karriges Haand, hvor meget mere da ikke Guds Haand, hvis *eneste* Indhold er Kærlighed.

Saa staar det da i min Magt at begrænse, ja at lukke for Guds Kærligheds og Krafts Udfoldelse, saa at jeg altsaa bliver ansvarlig for, *hvor lidt* Gud maa nøjes med at give; men det staar ogsaa i min Magt at drage Guds Kræfter ned i mit Liv; jo mere jeg *kan*, jo mere jeg *vil*, jo mere jeg *er*, jo mere jeg i Sandhed *attraar*, jo mere jeg *trænger*, og jo mere jeg *trænger paa*, jo mere giver Gud, saa at jeg altsaa er med til at bestemme, *hvor meget* Gud kan »faa Lov« til at give.

6.

Hvor meget indeholder saa Gud? — Hvor mange Kræfter sidder han inde med? — Har han saa mange, at han kan gøre Mirakler?

Først betænker vi, at disse Spørgsmaal ikke er stillede frem til behagelig Underholdning for dem, der vil gøre sig interessante ved at lave Problemer af det Liv, de ikke gider leve.

Dernæst holder vi udenfor: alt det eventyrlige, Trolddomskunster og Taskenspillerkunster, alle Magelighedskrav og Egenkærlighedskrav. Her *maa* Gud lukke sin Dør, for Gud er Kærlighed, og et Gudsforhold er Alvor.

Endelig *maa* vi betænke, at en Søn kun daarlig kan faa at vide, hvad hans Fader magter, naar han idelig krydser sin Faders Planer, idelig sætter *sin* Villie mod *hans* Villie, *sine* Krav mod *hans* Krav. Hvad Barnet ikke vil modtage, kan jo Faderen ikke give. — Ligesaa overfor Gud. Idelig gaar der igennem Menneskelivet en Strøm, der er *imod* Gud, hæmmer det, han vil have frem, fornægter eller forvrøvler eller bortforklarer hans klare Ord. Vi er i høj Grad som Drengene i Lømmelalderen; blot vi hører om en anden Villie end vor egen, saa stritter vi imod. Og vi ved godt, vi er en Magt overfor den Almægtige; han kan kun forme Verden i Forhold til, som vi vil lade os forme; han bruger kun sine Kræfter i Forhold til, som vi vil tage imod dem. Og derfor skal vi være *varsome* med at tale om, hvor meget eller hvor lidt Gud kan magte, vi, der idelig gaar og hindrer ham i at bruge sin Magt.

Nej, vil vi vide, hvor mægtig Gud er, saa *maa* vi lade ham komme til. Til det selviske i os, har Gud kun Nej. I samme Grad vort Gudsforhold er som en Assuranceanstalt, en Livsforsikring for det selviske, i samme Grad lukker Gud sig inde.

En hovmodig, egenraadig Søn faar sin Fader til Modstander; en ydmyg, lydige Søn bliver efterhaanden »eet« med sin Fader; i samme Grad jeg gør min Faders Sag til min, i samme Grad aabner han sig for mig. — Ganske saaledes overfor Gud. — I hvad Forhold stiller jeg mig

saa til Guds »Sag«? — *Hvor* stor er den mig? — Hvad betyder den for mig? — Saa snævert eller saa omfattende mit Svar maa blive paa disse Spørgsmaal, saa snævert eller saa omfattende aabenbarer Gud sig for mig. Og om jeg ikke svimler ved den Tanke, at jeg helt skulde blive eet med *Ham, den Store*, at *Hans* Tanker med Verden var *mine* Tanker, og *Hans* Veje *mine* Veje, saa jeg ikke tænkte paa egen Fordel eller paa egne Planers Fremme, men var villig til at give alt, alt, alt: Lykke, Velfærd hen for at redde Verden, da tænker jeg, jeg kom til at erfare, Gud har Kræfter, som jeg nu ingen Anelse har om; men da blev jeg ogsaa den sidste til at kræve Mirakler af ham, — hverken at se dem eller selv at kunne gøre dem. Vi kan i denne Sammenhæng pege paa *Ansgar*. Han sad en Gang mellem sine Præster og flettede paa sit Net, og alt imens saa talte de — blandt andet om Miraklets Gave, og at den endnu ikke var død ud; en begyndte da ogsaa at tale om de Under, *Ansgar* gjorde, og hans Hellighed berommedes i høje Toner.

Da løfted *Ansgar* Øjet,
 som hidtil han holdt sænket;
 den Tale led han ikke,
 hans Ydmyghed den krænked.
 — »Formast jer ej,« han sagde,
 »i eders Daarskab frækt
 at stille mig ved Siden
 af Martyrtidens Skægt.

Hvis Herren i sin Naade,
 som I saa lydt forkynder,
 vil virke noget Under
 paa Bøn af slig en Synder,

da er der eet, hvorom jeg
 maa bede Nat og Dag:
 omskab mit Hjærte, Herre,
 efter dit Velbehag!*)

7.

Lad os saa i Alvor forelægge os selv det Spørgsmaal: **Trænger den Tid, vi lever i, til Mirakler?**

Menneskene slaas med hverandre om Lykken, de beregner, borer, graver, puffer hverandre af Vejen for at komme til; dertil behøves ingen Mirakler!

Menneskene bygger deres Slotte og deres Arbejdsboliger, deres Huse til Gudsdyrkelse og deres Huse til Kødets Dyrkelse, deres Skoler og Teatre, deres Havne, Broer og Jernbaner, deres Gasværker og Vandværker, deres Varieteér og Fængsler; dertil behøves ingen Mirakler!

Videnskaben gaar sin lovbundne Vej. Hvad for en Meningsløshed, om den skulde gennemkrydses af Mirakler!

Fritthjof Nansen gaar paa Ski over Grønland. Hvad var der ved den Færd, om Mirakler havde baaret ham over Indlandsisen! — Og hvor havde vi ikke staaet underlig lange i Ansigterne allesammen, om han var kommen hjem og havde fortalt, at et Mirakel havde hjulpet ham det sidste Stykke Vej op til Nordpolen!

I Menneskeslægtens Udviklingshistorie regnes der med store Tæl, »tusinde Aar er som een Dag«. Som det enkelte Menneske kan have en Periode i sit Liv, hvor han rigtig for Alvor skal gennemleve, hvad *Ansvar* er, rigtig

*) Disse Vers er af et Digt om **Ansgar** af en af Skolens Lærere.

for Alvor skal erfare, hvad der bor i *ham* af menneskelig Evne og Kraft, skal staa i Hindringer og Vanskeligheder Aar efter Aar, uden at blide Ord skal kalde ham bort fra den haarde Virkelighed, eller bløde Hænder bære ham over, — saaledes har ogsaa Menneskeslægten sine Perioder, hvor den skal prøve sine Kræfter lige ud til det yderste, prøve, hvor langt den kan naa med sine Opdagelser, sine Beregninger, sin Videnskab, sin Villie, sine legemlige Kræfter, hvor megen Lykke og Livsglæde den kan arbejde sig til og tænke sig til. — Og ligesom det en Tid kan se ud for det enkelte Menneske i hans allerstærkeste Manddom, som Gud har forladt ham, for Gud vil jo lade ham *erfare*, hvad der til Bunds rummes i det Ord „*Mand*“; eller ligesom det kan se ud, som *han* har sluppet Gud, for han vil ikke trygle, enten finder han Vej eller han hugger sig Vej, han vil ikke bruge Englehænder, saa længe han har to stærke Næver paa Skaftet, han vil ikke bæres, saalænge han selv kan gaa, han vil ikke i Bøn kaste sin Byrde fra sig, men vil bære sin Byrde saa godt, han kan, til han naar sit Maal, — saaledes kan det ogsaa for Menneskeslægten til Tider se ud, som Gudsforholdet er traadt tilbage; det er, som Slægten til Tider trænger til at prøve, hvad den kan *uden Gud* — eller om vi saa vil: *uden Mirakler*; der ligger dunkelt inde i den noget, der siger: Vi har endnu ikke arbejdet til Grænsen af vor egen Kraft; vi trænger til ved Brugen at lære den at kende; vi elsker den; vi vil prøve den paa det praktiske Livs Hindringer; og vi elsker vor fri Tanke, vi vil prøve, hvad den kan magte paa sine egne Veje uden Tilskud; vi vil løbe Linen ud og erfare, hvad vi kan naa baade i Aan-

dens og i Naturens Verden. Derfor kan vi ikke have med Mirakler at gøre, vi forstaar ikke det Ord. Og mange af os er endnu saa bløde og forkælede, ogsaa religiøst forkælede; vi trænger netop derfor ikke til overnaturlig Hjælp, tvært imod! vi trænger til at lære at tage til egne Kræfter, baade Sjælens og Legemets; hvad har vi ellers faaet dem till!

Er vi saaledes stillede, saa faar vi ingen Mirakler, for vi har ingen Brug for dem.

Men kommer der en Stund, Herre, hvor Verden maa synke, om du ikke træder ud af dit Lønkammer, — en Stund, hvor alt dør, om du ikke viser dig i din Vælde og giver dit Tilskud ud over, hvad vi er vante til at betragte som dit Indhold, — da kommer du med dit Overskud af Kraft: da sker Miraklet. Kommer der en Stund, hvor alle Muligheder er udtømte, og der dog skal leves, da kalder min Livstrang Underet frem af dets Skjul. Jo mere majestætisk en Gud jeg trænger til, jo mere majestætisk viser du dig, Herre! — Ramler al Livssandhed sammen for mig, og kun eet kan bygge den op igen: Troen paa *Daabens Under*, da oplever jeg det Under, mig sker efter min Tro; tror jeg, da skal jeg se Guds Herlighed. — Og alt som min Trang vokser til at eje din Kærligheds Kraft, min Trang til at være som du, til at være i dig og have dig blivende i mig, da vokser jeg nedad, til jeg finder mig selv knælende ved Nadverbordet, og da bliver *Nadverens Under* til for mig.

Og jeg ved, at intet af, hvad der saaledes bliver til for mig, kommer som en Udvækst paa Sandheden, som en Urimelighed, der som en Sygdom vokser ud af det

løvbundnes Verden. Hvad der *bliver til*, det *har været* til som et Led i Alkærlighedens Verdensplan, som en Kraft, der er et levende Led af den samlede Kraft, der styrer og bærer Alverden og bryder frem, alt som der er Brug for den, men ikke et Øjeblik før.

8.

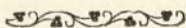
Spørges der sluttelig: Men stilles der *saa* store Krav, som her er skildret, for at Mennesker kan opleve et Mirakel, hvor kunde da ganske jævne Mennesker paa Jesu Tid baade begære og faa Mirakler af ham? — da bliver Svaret: *Vi ved ikke, hvordan der levedes paa Jesu Tid*. Den enkelte troende Sjæl ved det i Tro, Kirken ved det i Tro; men Videnskaben, Historien ved det ikke og trænger for Tiden ikke til at vide det, fordi Tiden ikke trænger til Mirakler. *Troels Lund* bestemmer*) Historieskrivningens Kunst som Menneskeaaandens dristige Forsøg paa at redde det bedste fra Forglemmelse og føjer til: *I Bestemmelse af, hvad der er dette Bedste, tegner hver Tidsalder, hver Historieskriver sig selv*. Det synes mig, at vor Tids Historieforskning, Bibelforskningen deri indbefattet, tydeligere end meget andet viser, at den Bestemmelse, jeg har givet af vor nuværende Periodes Præg, er rigtig. Spørgsmaalet, der søges besvaret, er stadig dette: Hvad har Menneskelheden formaaet *ved egne Kræfter*?

Historieforskningen gør for Tiden et stort og betydningsfuldt Arbejde; alt søges belyst fra nye Synspunkter; ogsaa Bibelen studeres ihærdigt, og dens Værd som

*) i sit Skrift Om Kulturhistorie.

historisk Kildeskrift søger man at bestemme. Men ud af Kritiken, af Begivenhedernes ændrede Tidsfølge, af gamle Forfatteres Afsættelse og andres Indsættelse er der endnu intet Billede tegnet af Livet i Jødeland paa Jesu Tid og dette Livs Forhold til Verdenslivet udenom. For at det Billede skal vokse frem, maa der først komme en Slægt, der trænger til at se Gud som en historisk Virkelighed og til at se hans Indgriben i Menneskelivet som en væsentlig historisk Faktor; og der maa komme en Historieskriver, der, med alle Enkelthederne paa rede Haand, har en saa dyb personlig og historisk Trang til Gud, at hin Tids Aand sender ham Bud, aabenbarer sig for ham og kaarer ham til sin Tjener. Da kan vi vente et aandeligt Billede af Menneskelivet og dets Vilkaar paa Jesu Tid, og da vil vel ogsaa noget af det ærligt søgende Menneskes Trang til at kende Gud som Historiens undergørende Gud blive stillet.

Men een Ting vil til alle Tider staa fast: kun igjennem Synderkendelse og Trang til Frelse gaar Vejen til Underet.

Skoleaaret 1896—97

Indledning til Skoleaaret 1896—97

Solen og Himlen og Skov og Vand
de kaldte hver Dag: Kom ud!
Hver Morgen var hele Verden i Stand
og ventede kun paa mit Bud.

Og Solen skinned paa god og paa ond;
der var slet ingen Forskel at se;
i min Glædes Bæger var slet ingen Bund,
og dog blev det tømt, -- o ve!

I Ferien var Fest baade her og der;
hver Dør sprang op, hvor jeg kom.
Men saa blev der lukket. — Blandt Bøgenes Hær
nu vanker jeg vildsom om.

Ja, saa Farvel, du straalende Vej!
Alt spillede, hvor jeg gik frem.
Ja, alle de andre de spilled for mig. —
Nu skal jeg til at spille for dem!

Før var det mig, der dømte — og saa
om alt var efter mit Sind.
Men nu skal de strenge Lærere gaa
og dømme mig — arme Skind.

Før lagde de andre Kræfter til.

og min Villie den har jeg haft. —
Men nu skal jeg gøre, som »Ole«*) vil,
og nu skal jeg selv være Kraft.

Det vrimler med Sprog og Matematik
og Regning og Geografi,
og jeg skal ha' Indblik og Overblik. —
Mon ikke jeg drukner deri.

I Ferien hørte jeg det, jeg gad hørt,
det andet jeg rolig lod fare. —
Nu skal jeg sidde saa stram og snørt;
hver Sætning, hvert Ord skal jeg klare.

I Ferien paa ingenting jeg har tænkt,
højest en Smule paa Frithjof Nansen,
aldrig jeg Kejser**) en Tanke har skænkt
eller Branner**) eller Christiansen**).

Nu er de her alle og tænker paa mig,
hver Time er de ved Døren,
og ikke engang man kan faa sig en Leg
uden Tilsyn af Inspektøren.

Nu staar »han«***) igen paa sin Talerstol,
og hans Krav vil vist næppe vige!
— Hvor er dog Vorherres dejlige Sol
og vor Friheds dejlige Rige? —

Ja, nu staar »han« igen paa sin Talerstol,
og hans Krav vil vist næppe blegne. —
Men han siger: Vorherres dejlige Sol
den følger os alle Vegne,

*) En af Skolens Lærerinder.

**) Lærere ved Skolen.

***) Bestyreren.

at nu skal vi spænde vort Bælte om Lænd,
 og Riger og Folk skal vi gæste,
 og tusinde Tanker fra Kvinder og Mænd
 til vor Sjæl vi begejstret skal fæste, —

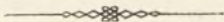
at nu skal vi staa paa vor Plads, paa vor Post
 efter Ordre og andres Villie
 og mærke, at det er en styrkende Kost
 for de fribaarnes høje Familie,

ja, nu skal vi bygge af Gloser og Tal
 og Remser og Tanker og Tale
 med Bøn og med Sange en grundmuret Hal
 mer herlig end Nydelsens Sale, —

og nu skal vi høre — og prøve det selv:
 Af hvad herligt og stort, vi kan nævne,
 er intet saa stort som eu Menneskesjæl,
 der blev eet med sin inderste Evne,

blev eet med sit Arbejd, blev eet med sin Tro,
 blev eet med sit Ord, med sit Maal,
 blev eet med sin Ven, — men med Løgnen blev to,
 svang sit Vaaben af blankeste Staal.

Saa spænder vi Bæltet to Huller ind,
 sætter Snoren to Huller op,
 gi'r os Gud i Vold med det frejdigste Sind.
 Og saa frem mod den straalende Top! —

Almindelige Meddelelser.

Skolen har i 1896—97 undervist *148 Disciple*, — Børn og unge Mennesker af begge Køn. Af disse bor de 22 paa Skolen. Undervisningen er givet af 19 Lærere og Lærerinder. Disciplene er fordelte i 16 Klasser.

Vi vil haabe, det ogsaa i Aar maa være lykkedes os at sprede nogen Glæde og noget Lys ud over de mange Skolestuer, og at vore Børn — i hvert Fald de fleste af dem — maa have følt sig *hjemme* hos os, maa have kunnet støtte sig trygt til os og fundet den Forstaaelse, intet Barn kan undvære.

Det er ogsaa vort Haab, at Afgangseksaminerne, der staar som den ydre Afslutning paa hele Skolearbejdet, ikke *saaledes* har præget det gennem alle Klasserne, at disses Undervisningsplan er bleven en Spændetrøje for Børnene. En vel gennemtænkt Læseplan skal give hele Læreværket Fasthed og være til Støtte baade for Lærerne, Disciplene og Hjemmet; men den skal gennemføres med en saadan Varsomhed, at den ikke kuer eller forstyrrer noget enkelt Barn i dets frie, naturlige Vækst, og at ikke de stærke og fuldt nødvendige Krav til vel-lærte Lektier udelukker al anden berettiget Kraftudfoldelse hos Børnene og de unge. — Vi ved, at vor Undervisningsplan, som er vel overvejet, og som Tiden efterhaanden har fæstnet, er brugbar som Støtte; vi vil haabe, Skolen i det hele ogsaa har kunnet give den tilstrækkelig Bøjelighed og bruge den med tilstrækkelig Varsomhed — særlig overfor *de* Børn, der paa enkelte Omraader eller i det hele taget har haft svært ved at følge med,

saa de ikke har tilsat noget af deres Glæde over Livet, men muligen har vundet lidt Frimodighed til at lære.

Det er endelig vort Haab, at det maa være lykkes os efterhaanden at stille Eksaminerne paa deres rette Plads for de unges Bevidsthed. Samtidig med, at vi lærer dem at anstrænge sig — om det skal være: til det yderste — for at aflægge en forsvarlig Prøve, der kan give et Vidnesbyrd baade om, hvad de *kan* og *vil*, stræber vi ogsaa at vise dem dybere Strømninger og dybere Krav i Menneskelivet end dem, der kan faa Udtryk i et Eksamensbevis.

I Sommeren 1896 indstillede sig VI. Klasses 2 Disciple til *Afgangseksamen for studerende*; *Julius Hansen*, Søn af afd. Instrumentmager H., Randers, fik 1ste Karakter, *Ingeborg Carlsen*, Datter af Grosserer C., Ordrup, 2. — Til *almindelig Forberedelseksamen* indstillede sig IV. Realklasses 6 Disciple, der alle bestod, deraf to unge Piger med Udmærkelse; disse var *Jonna Svendsen*, Datter af afd. Snedkermester S., Ordrup, 123²/₃ Points og *Ingrid Brandt*, Datter af Handelsgartner B., Ordrup, 121 P.; derefter kom *Johannes Jensen*, Søn af Købmand J., Maribo, 109²/₃; *Alfred Krause*, Søn af Musikdirektør K., Stockholm, 97²/₃; *Frederik Baumann*, Søn af Sognepræst B., Amager, 96¹/₃; *Edmund Richardt*, Søn af afd. Partikulier R., København, 79²/₃. — Til IV. *Kl. Hovedeksamen* indstillede sig imod Skolens bestemt udtalte og begrundede Ønske 2 Disciple, der begge trak sig tilbage.

Nu til Sommer indstiller sig til *Afgangseksamen for studerende*: *Hans Georg Voigt*, Søn af Vognmand V., Ordrup, Elev i Skolen i 10 Aar, *Gerhard Kunst*, Søn af

Købmand K., Ordrup, Elev i Skolen i 10 Aar, og *Gudmund Brandt*, Søn af Handelsgartner B., Ordrup, Elev i Skolen i 11 Aar. — Til *Alm. Forberedelseksamen* indstiller sig 2 af Klassens 8 Disciple, nemlig *Johannes Aage Jensen*, Søn af Gartner J., Taarbæk, optaget i Skolen 1. Jan. 1894, og *Herman Warelus*, Søn af afd. Handelsrejsende W, optaget 1. April 1896; de øvrige mangler enten Alder eller Modenhed til at kunne indstille sig i Aar. — Til *IV. Klases Hovedeksamen* indstiller sig Bestyrerens Sønner *Povl* og *Holger Frederiksen*.

Skolens Lærerkæfter.

Bestyreren. Dansk med III. og IV. *) Svensk med III., IV. V. og VI., Saga med 6., I., II., III.; holder jævnlig *Foredrag*, dels for den samlede Skole, dels for enkelte Klasser, indleder hver Morgen Skoledagen, holder Søndagsamling i Skolens Hjem.

Frk. Ida Olsen: Tysk fra 4. Underklasse til IV., Engelsk i II., III., IV.

Cand. mag. Chr. Branner: Fransk i 6., II., III., IV., V., VI.; Engelsk i V. og VI., Historie i 4., III., V., VI., almindelig Litteratur- og Kunsthistorie med IV., V., VI.

Frøken Agnes Hansen: Dansk i 2. og 3., Skrivning i 2., 3., 4., Haandarbejde med Skolens Piger.

Overklasser betegnes med Romertal, Underklasser med alm. Tal.

Løjtnant Holger Nielsen: *Skolens Inspektør.* Gymnastik gennem hele Skolen. Regning i I., Skrivning i 5., 6., I., II., III., Tegning i 4., 5., 6., I., II. — Giver privat Undervisning i Dans og Svømning og leder Idrætsklubbens Arbejde.

Cand. mag. H. C. Christiansen: Matematik i I., II., IV., Regning i III. og IV., Fysik i III., IV., V., VI, Astronomi i VI.

Cand. mag. Carl Christiansen: Dansk i 6., I., II., V., VI., Historie i 3., 5., 6., I., II., IV., V., Fransk i I.

Frøken Mea Frederiksen: Dansk i 1., 4., 5., Regning i 3., Engelsk i I.

Musiklærer Jørgensen: Sang gennem hele Skolen fra 2. Underklasse.

Cand. phil. Regner Lefolii: Geografi og Naturhistorie fra 4. Underklasse til IV., Regning i 4., 5., 6.

Stud. mag. N. Branner: Græsk i III. og IV., Latin i II.

Stud. theol. Bondesen: Bibelhistorie fra 4. Underklasse til III.

Cand. mag. Halfdan Kejser: Latin i III., IV., V., VI.

Cand. mag. Hansen: Græsk i V. og VI.

Frøken stud. mag. Karen Veel Jeppe: Regning i 1. Underklasse og II., Matematik i III., Bibelhistorie i 2. og 3., Sang i 1.

Rektor Lefolii har holdt et ugentligt Foredrag for V. og VI.

Pastor Ohlmann har holdt et ugentlig kirkehistorisk Foredrag for IV., V. og VI.

Lærer Valdemar Olsen: Regning i 2., Naturhistorie og Geografi i 2., 3.

Frøken Anna Nielsen har privat givet Undervisning i Musik.

Stud. mag. Gøtsche har vikarieret i Sygdomstilfælde.

Frøken cand. phil. Tora Frederiksen har privat gennemgaaet Lektier om Eftermiddagen med enkelte af Skolens Elever.

Som **Klasselærere** har efterfølgende haft det særlige Tilsyn med de enkelte Klasser:

1. Kl.	<i>Frøken Karen Veel Jeppe.</i>
2. „	„ <i>Agnes Hansen.</i>
3. „	„ „ „
4. „	„ <i>Mea Frederiksen.</i>
5. „	„ „ „
6. „	<i>Inspektør Holger Nielsen.</i>
I. „	<i>cand. mag. Carl Christiansen.</i>
II. „	<i>Frøken Ida Olsen.</i>
III. „	<i>Cand. mag. Chr. Branner.</i>
IV. „	<i>Cand. phil. Regner Lefolii.</i>
V. „	<i>Cand. mag. Halfdan Kejser.</i>
VI. „	„ „

De forskellige Undervisningsfags ugentlige Timetal.

1896—97.	VI. spr. Kl.	V. spr. Kl.	IV. stud. Kl.	IV. Realkl.	III. st. Kl.	III. Realkl.	II. st. Kl.	II. Realkl.	I Overkl.	6. Underkl.	5. Underkl.	4. Underkl.	3. Underkl.	2. Underkl.	1. Underkl.
Dansk	2	2	2	3	2*)	4	3	3	3	4	4	5	6	6	6
Litteratur- og Kunsthist.	2	2													
Saga Oldnordisk	1	1			1	1	1	1	1	1					
Tysk			3	3	2*)	3	2	2	2	3	4	4			
Engelsk	2	2		4		3		4	4						
Fransk	3	4	3	3	3	3	3	3	3	4					
Latin	7	7	7		7		8								
Græsk	6	5	5		5										
Bibelhistorie	1	1	1	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1	
Historie	3	3	2	3	2	2	2	2	3	3	4	2	2		
Geografi			2	2	1	1	2	2	2	2	2	2	1	1	
Naturhistorie			2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1	1	
Naturlære	3	2		2	2										
Matematik			5	5	4	4	4	4	3						
Regning				1	2	1	2	2	3	3	3	5	5	6	
Tegning								1	1	2	2	1			
Skrivning						1	1	1	2	3	3	3	4	6	6
Gymnastik	4	4	3	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
Sang	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	2	2	2	2
Kvdl. Haandb.							4	4	4	4	4	4	4	4	4
	35	34	36	34	36	35	36	34	35	35	32	30	27	26	24

(* De mat. naturvid. stud. har 3 Timer Dansk, 3 Timer Tysk og 2 Timer Naturlære.

Husordningen.

Husordningen i *Skolehjemmet* er følgende: Børnene staar op Kl. 6¹/₂ og har tre Kvarter til at gøre sig færdige i. Kl. 7¹/₄ Morgendrik, derefter Leg hjemme eller i Skoven, som er 5 Minutters Gang fra Skolen, Fodbold e. l. til Kl. 9. Med samtlige Børn og Lærere indledes saa Skoledagen, som det er kristne Menneskers Trang og Glæde. Undervisningstiden varer for de mindste Børns Vedkommende i Reglen til Kl. 1, for de andre til Kl. 2 eller 3. Fra 10⁴⁵ til 11¹⁰ spises Frokost; ved Timeskifterne derefter er der 10 eller 15 Minutters Ophold, der tilbringes paa Legepladsen. Om Sommeren tages i Reglen en af Formiddagstimerne til Badning i Øresund. Iøvrigt gives der ikke sjældent Tilladelse til, at en Klasse med sin Lærer faar en Spadseretur eller Leg i det fri til Forfriskelse og Opmuntring under Arbejdet. Om Vinteren benyttes Sneen i stor Udstrækning. Kl. 3 spises til Middag. Derefter Friluftsliv til Kl. 5¹⁰, saa læses der Lektier; de yngre forbereder sig under en Lærers Tilsyn, de ældste paa egen Haand. Kl. 7¹/₄ spises til Aften. Omkring Kl. 9 gaar de yngre i Seng under en Lærers Tilsyn; de ældre har Tilladelse til at sidde noget længere oppe, som Regel til Kl. 10. For Størsteparten af Børnenes Vedkommende leder Husfaderen selv Dagens Afslutning i Sovesalen. I de lyse Sommeraftener er vi ikke meget inde; men naar Aftenerne bliver mørke, tilbringer de Børn, der er færdige med deres Lektier, deres Aftenfritid enten i Dagligstuerne eller i den opvarmede Gymnastiksal med Læsning, Spil, Leg, frivillig Gymnastik e. l. Om Søndagen foretages

som oftest større Udflugter, efter at Hjemmets Medlemmer, smaa og store, har været samlede til Søndagsgudstjeneste Kl. 9. Hveranden Søndag tilbringer Børnene i Reglen i deres Hjem. Ferierne tilbringes ogsaa i Børnenes Hjem, naar der ikke er nødvendige Grunde til en anden Ordning. De Børn, der har langt hjem, ser vi med Glæde hos os i de mindre Ferier, men i Sommer- og Juleferien er det en Nødvendighed for os at være helt fri.

Almindelige Bestemmelser og Ordensregler.

Disciplene medbringer ved deres Optagelse i *Skolehjemmet*: Seng med Tilbehør, derunder indbefattet Tæppe til at brede over Sengen om Dagen samt en Sengeforligger; endvidere Kommode eller et lille Skab, Stol, Børstetøj, Børsteforklæde, Vandfad, Toiletsager, samt Spiseske, Teske og Gaffel. Hvert Stykke Tøj og hver Genstand, der medbringes af Fosterbørnene, maa være forsynet med et tydeligt og varigt Navnemærke.

Ethvert Barn, der optages som *skolesøgende* Discipel, medbringer Attest fra den Skole, det forlader, samt Vaccinationsattest.

Børn, der optages i Skolehjemmet, medbringer tillige Lægeattest.

Skolen betragter det som givet, at den, naar der i en Familie, som har skolesøgende Børn, udbræder en smitsom Sygdom, straks faar Meddelelse herom.

Er Sygdommen Skarlagensfeber, Difteritis eller en anden farligere Sygdom, er det nødvendigt, at alle Disciple fra Hjem, hvor der er en saadan Sygdom, ikke søger Skolen, før al Fare for Smitte er forbi.

Derimod vil det under en af de sædvanlige godartede Mæslinge- eller Kighosteepidemier eller andre mindre farlige smitsomme Sygdomme i Reglen ikke være nødvendigt at formene Disciple fra saadanne Hjem, hvor disse Sygdomme findes, Adgang til Skolen.

Hvor ikke Sygdom eller nogen anden paatrængende Grund gør det nødvendigt at forsømme Undervisningen, kan Skolen som Regel ikke give Tilladelse til, at nogen Discipel udebliver; dette gælder ogsaa overfor Forlængelser af Ferierne. Enhver Discipel, der ønskes fri for at være nede paa Legepladsen i Frikvartererne, maa være forsynet med et skriftligt Ønske derom fra Hjemmet.

Det tillades som Regel ikke Eleverne at bruge Fritiden til Læsning eller andet Skolearbejde.

Bøger, Overtøj, Sko o. s. v. maa være tydelig mærkede, og Overtøjet maa være forsynet med solide Stropper.

Da Elevernes Skolemad ikke maa have i Klassen, maa Madkassen være forsynet med en Rem eller Snor, saa at den kan anbringes paa Knagerækken i Skolegangen, hvis Eleven ikke har Tornyster eller Pose.

Skriftlige Vidnesbyrd om Disciplene.

Fem Gange i Løbet af Skoleaaret, nemlig

1. Gang sidst i Oktober,
2. Gang ved Juletid,
3. — først i Marts,
4. — - - Maj,
5. — ved Eksamen,

faar Disciplene skriftlige Vidnesbyrd hjem i en dertil indrettet Bog; hver Lærer giver Vidnesbyrd for *sit* eller *sine* Fag; desuden gives der Meddelelse om Disciplenes Orden og Opførsel. Inden disse Vidnesbyrd udfærdiges og vedtages i deres endelige Skikkelse, gennemgaas og drøftes de for hver enkelt Discipels Vedkommende paa Lærermøderne, hvor samtlige Lærere er til Stede. Skulde der ellers i Aarets Løb være noget at meddele Hjemmet, sker det mundtlig eller gennem Brev. -- Daglige Karakterer gives ikke.

Hver Lørdag giver Lærerne skriftlige Vidnesbyrd om de enkelte Disciple; Klasselærerne samler og sammenarbejder disse Vidnesbyrd, som derefter overgives til Bestyreren; denne gennemgaar dem som Regel for Disciplene ved den næste Uges Begyndelse.

Betalingstilkaar.

For et Barn, der optages i Skolehjemmet, betales der 800 Kr. om Aaret indtil III. Kl. inkl., i IV. Kl. 900 Kr., i V. og VI. Kl. 1000 Kr., heri indbefattet Skolepenge, men ikke Vadsk. Betalingen erlægges fjerdingaarlig forud. Udmeldelse sker med et Fjerdingaars Varsel.

For skolesøgende Disciple betales om Maaneden:

1.	Underklasse	6 Kr.
2.	—	8 Kr.
3. og 4.	—	10 Kr.
5. » 6.	—	12 —
I. » II.	Klasse	14 —
III. » IV.	—	16 --
V. » VI.	—	18 —

Af Sødskende, der samtidig besøger Skolen, betaler den ældste fuldt, de andre hver 2 Kr. under normal Betaling. Udmeldelse sker med fuld Maanedes Varsel; Skolen modtager ikke Udmeldelse efter 1. April, medmindre særlige Grunde skulde forhindre en Discipel i at følge Undervisningen Skoleaaret ud.

Til Inventarium betales af hver Discipel 4 Kr. om Aaret (2 Kr. i November og 2 Kr. i Februar). Disse Penge betales ogsaa af dem, der har hel eller halv Friplads.

For nye Disciple betales 4 Kr. i Indskrivningspenge.

Forsømmes Skolen i længere Tid paa Grund af en Discipels Sygdom eller paa Grund af Sygdom i vedkommendes Hjem, betales der for den Maaned, i hvilken Sygdommen begyndte, og for den næste.

Enhver Discipel, der indstiller sig enten til Afgangseksamen for studerende, IV. Klasses Hovedeksamen eller almindelig Forberedelseksamen, betaler 20 Kr., for Til lægseksamen betales 10 Kr.

Af Dimittenterne betales af de skolesøgende Disciple til Skoleaaret Slutning, det er til Juli Maanedes Udgang, af Fosterbørnene til det begyndte Kvartals Udgang.

Badning samt Undervisning i Musik, Dans og Svømning betales særskilt.

Skolen bortgiver for Tiden 6 Fripladser, enkelte

Børn har faaet Skolebetalingen nedsat. Hds. kgl. Højhed Kronprinsessen betaler for 2 Disciple, det Treschouske Legat for 1, Gentofte-Ordруп Kommune besætter 3 Fripladser, Staten 6, Skolen 6.

Skolearbejdet i de forskellige Fag i 1896—97.

Dansk.

Første Underklasse. Den yngste Afdeling har læst henimod 80 Sider i H. C. Frederiksen's Læsebog. — Den ældste Afdeling har læst hele Bogen. Flere af Digtene er lærte udenad, og de Digte, der er Melodi til, er bleven sungne. Indholdet af det læste er stadig gjort til Genstand for Samtale og lempelig Genfortælling. — Yngste Afdeling har daglig Afskrivning paa Tavle, ældste Afdeling daglig Afskrivning med Blyant i Stilebog.

2. Underklasse har læst Schneekloth's Læsebog for det 2. Skoleaar. De fleste af Bogens Digte er lærte udenad tilligemed andre, der er indøvede i Kor. Digte med Melodi til er bleven sungne — Samtale og Genfortælling. — Daglig Afskrivning med Blæk i Stilebog, afvekslende med Skønskrivning.

3. Underklasse har læst Agerskov's Læsebog Nr. 1. De fleste af Bogens Digte er lærte udenad. — To Udenadsstile om Ugen, begyndende med halvtredie, endende med syv Linier. — Samtale og Genfortælling er særlig knyttet til det historiske Stof i Bogen.

4. *Underklasse* har læst A g e r s k o v s L æ s e b o g Nr. 2. Flere af Bogens Digte er lærte udenad. — Een Stil om Ugen, afvekslende Udenads- og Diktatstile, som hver Gang formes af Læreren med særligt Henblik paa, hvad der ligger for til Indøvelse af Sproglæren. Undervisning heri begynder i denne Klasse. Disciplene har lært at bruge Skilletegn og at kende en simpel Sætning, har desuden beskæftiget sig med Navneord, Udsagnsord, de personlige Stedord og Ejestedord, og kender noget til Udsagnsordenes Bøjning.

5. *Underklasse* har læst A g e r s k o v s L æ s e b o g Nr. 3. Nogle af Digtene er lærte udenad. Een Stil om Ugen, afvekslende Fortællings- og Diktatstile. Disse sidste bruges til at analysere efter. I Sproglæren er lært Udsagnsordenes Bøjning, Stedord, Tillægsord, Biord og at bruge Skilletegn.

6. *Underklasse*. Til Oplæsning er brugt A g e r s k o v s L æ s e b o g Nr. 4. Nogle af Digtene er lærte udenad. Der er vekslet med Genfortællings- og Diktatstile, een Stil om Ugen. — Diktatstilene er brugte til at analysere efter, og der er lagt Vind paa gennem dem at indøve Eleverne i Stavning af vanskelige Ord, særlig saadanne, som de paa Grund af Lydlighed er tilbøjelige til at sammenblande. I Sproglæren er lært Ordklasserne, Lideformen af Udsagnsordene, handle- og lideformede Sætninger.

7. *Klasse*. Til Oplæsning er brugt A g e r s k o v s L æ s e b o g Nr. 5. Flere af Digtene er lærte udenad. Sproglæren er indøvet mundtlig og gennem Diktatstile og har omfattet Sætningsleddene og Ordklasserne. Særlig

er behandlet: sidde — sætte o. s. v., kunne—kunde o. s. v. Forskellen mellem Bindeordet og BiorDET *da*.

Foruden Diktatstile er der skrevet Genfortællingsstile, hvortil Stoffet har været taget fra den nordiske Gudelære og Danmarks Sagnhistorie; en enkelt Gang er der skrevet en fri Stil. Mindst en Stil om Ugen.

II. Klasse. Til Indøvelse i Oplæsning er brugt *Agerskovs* Læsebog Nr. 6. Flere Digte er lærte udenad. For og af Eleverne er oplæst: St. St. Blichers *Telse, Juleferierne og Røverstuen*; Ingemanns *Christen Blochs Ungdomsstreger*; H. C. Andersens *Gudfaders Billedbog*; Chr. Winthers *I Naadsensaaret*.

I Sproglæren er det vigtigste af, hvad der kræves ved Afslutningsprøven i IV. Klasse, indøvet mundtlig og gennem Diktatstile. Brugen af Anførselstegn, Spørgsmaalstegn og Udraabstegn er særlig indøvet, og der er især dvælet ved Forskellen mellem Bindeordet og BiorDET *da* og ved Brugen af Semikolon.

Foruden Diktatstilene er der givet bundne og frie Stilopgaver. De bundne Stile har dels knyttet sig til det, der er blevet læst op af danske Digttere, og til det øvrige Undervisningsstof, dels til Foredrag af almen Interesse, som Bestyreren, enkelte Lærere og andre har holdt for den samlede Skole. Som Eksempler paa frie Stile anføres: *En Udflugt i Sommerferien. Hvad jeg ser paa min Vej til Skole. En Hund fortæller sin Historie. En Tur i Dyrehaven. En Røverleg. Blandt de Vilde.* Der er skrevet mindst en Stil ugentlig.

III Klasse har læst: *Aage og Else, Frithjofs Saga* efter Lefolii, *Diderich Menschenschreck*, Baggesen: *Thora*, 1. Sang, Oehlenschlägers *Erik og Abel*, Andersen: *En*

Historie fra Klitterne og Svinedrengen, Blicher: *Juleferierne*, H. P. Holst: *Lodsen*, Heiberg: *Nej*, Hostrup: *Eventyr paa Fodrejsen*, Drachmann: *Hvor bliver Jollen af* og *Alene paa Dækket*, Carit Etlar: *Vor nye Løjtnant*, Vergeland: *Juleaften*, Ibsen: *Kongsemnerne*, Runeberg: *Døbeln vid Jutas*.

Klassen har desuden deltaget i de ældste Klassers Svensktimer, hvor en større Part af *Gøsta Berlings Saga* er bleven læst op, samt i Mellemlklassernes ugentlige Sagatime, hvor *Hellig Olafs Saga* er bleven fortalt; dertil er knyttet Ingvor Bondesens *Hersen paa Stejnarstad* samt Stykker af Bjørnsons *Arnuljot Gelline*.

Undervisning i *Sproglære* over hele det almindelige Omraade. Der benyttes ingen Lærebog.

Af Stile er der som Regel skrevet een om Ugen, stundom har vi skudt over en Uge. Af Emner anføres *Æbletræet*. — *Frithjofs Saga* genfortalt i tre paa hinanden følgende Stile. — *Hvordan man sejler og har sejlet*. — *Døbeln vid Jutas*. (2 Stile.) — *Diderich Menschenschreck*. — Vergeland: *Jøden*. — *Griffenfeld*.

Desuden har de enkelte Hovedpersoner i „*Kongsemnerne*“ været Stileemner. Som det ses, støtter Stilene sig nær til det Stof, der er gennemgaaet i mundtlig Dansk. En enkelt Gang har Disciplene skrevet over selvvalgte Emner med lempelig Vejledning fra Lærerens Side i Henseende til Valget. Der blev valgt Emner som: *Skiløb paa Utvebakkerne*, *Frelsens Hær*, *Fiskertiv i Taarbæk*, *Fugleliv i de danske Skove ved Vintertid*, *Søndagsskolen*, *En Arbejdsdag i en Maskinfabrik*, *Et Besøg i en Sporvejsstald*, *En Teateraften*, *Hellerup Børnehjem*, *Fra Toldboden*, *Et Besøg paa et Musæum*, *En Skoledag*.

Som sædvanlig har der været skrevet enkelte Diktatstile til Indøvelse i Analyse af særlig vanskelig Sætningsbygning, samt af Aktiv—Passiv, skulle—skulde o. s. v., Biordet og Bindeordet *da*. Endvidere en Stil til Indøvelse af van—Vand—vant—vandt—vande—Vande—vante—Vante—Vane—vænne—vende—vente—vendte—vender—Vender—Venner.

Kravet til *Oplæsningen* i denne og den følgende Klasse gaar ikke blot ud paa, at Disciplene skal kunne læse rigtigt, flydende og forstandigt, men der stilles ogsaa et lempeligt Krav til *Foredraget* under Oplæsningen, og Stemmen øves i at bøje sig efter Læsestoffets veksellende Stemninger og Farver.

IV. Klasse har læst og giver op til Eksamen:

Partier af Den højes Sang i Edda.

Finnbøges Saga.

Folkevisen: Aage og Elsc.

Holberg: Jeppe paa Bjerget,

Didrich Menschenschreck.

Oehlenschläger: Hakon Jarl.

H. C. Andersen: En Moder,

Den grimme Ælling,

Kejserens nye Klæder.

Jungmann: Erik Menveds Barndom 2. Del 7. og 9. Kapitel.

J. L. Heiberg: Nøj.

Hertz: Kedelflikkeren.

Chr. Winther: Henrik og Elsc.

Ploug: *Et Kys.*

Chr. Richardt: *Johannes i Fængsel.*

Drachmann: *J Breschen.*

Hvor bliver Jollen af.

Jbsen: *Terje Vigen.*

Desuden har Klassen læst, men opgiver ikke: *Bjørnson: Sigurd Stembe, Shakespeare: Macbeth* (Oversættelse) samt noget *Svensk*; har bl. a. deltaget i de foran anførte Timer, hvor *Gøsta Berlings Saga* er læst op.

Sproglæren er indøvet i det befalede Omfang (uden Bog).

Af Stile er der skrevet een hver eller hveranden Uge. Blandt andre: *Æbletræet.* — *Bierne.* — *Menneskelige Boliger til forskellige Tider og i forskellige Lande.* — *Er Tanker toldfri?* — *Terje Vigen.* — *Moses.* — *Lidt om Stjernerne.* — *Hvorfor jeg vil (ikke vil) være Kejser i Rusland.* — *Vore Købstæders Oprindelse og første Blomstren.* — *Diderich Menschenschreck.* — *Macbeth.* — *Snylteliv og Snyltedyrl og disses Betydning i Naturen.* — *Søndagens Oprindelse og Betydning.* — *Bekendte danske Mænd og Kvinder i Nutiden.* — *Jernet.* — *Vulkaner og vulkanske Fænomener.* — *En god Bog.* — *Et selvvalgt Emne.* — Forskellige af Hovedpersonerne i *Hakon Jarl* er behandlet i flere Stile. — *Terrænløbet i Dyrehaven den 14. Marts 1897.*

Med Hensyn til Oplæsningen henvises til, hvad der er anført under III. Klasse.

Der meddeles i IV. Klasse i temmelig stor Udstrækning Oplysning om enkelte Forfattere, ligesom der kastes

Lys over adskillige dels æstetiske, dels almenmenneskelige Spørgsmaal.

V. og VI. Klasse har som Grundlag for Undervisningen i Litteraturhistorie brugt Rønnings Grundrids. Mere indgaaende er Romantiken (1800—1825) behandlet. Disciplene har gennem Oplæsning stiftet Bekendtskab med vore Hovedforfattere. I Oldnordisk har V. Klasse læst Wimmers Læsebog Side 9—14, 26—34, 74—107, 114—118; VI. Kl.: Wimmer Side 1—34, 37—40, 74—107, 114—118, og Nygaard den norrøne Literatur Side 73—83. Til Eksamen opgives Wimmer S. 26—34, 74—107 (Verse-
ne ikke medtagne) 114—118 og Nygaard S. 73—83. Der er skrevet to Stile om Maaneden, dels tidligere Eksamenstile, dels følgende: *Folkevisens Indflydelse paa dansk Digtning.* — *Hansestædernes Forhold til de tre nordiske Riger.* — *Venedig.* — *Gejstlighedens Kamp mod Kongemagten i Danmark i sidste Halvdel af trettende Aarhundrede.* — *Romantikens Betydning for Vækkelsen af den nationale Følelse.* — *Normannerne og deres Betydning i Verdenshistorien.* — *Hvorvidt har Kristendommen indvirket paa Folkenes Moral i deres indbyrdes Forhold.* — *Hovedtrækkene af Religionsfølgelsesernes Historie.* — *Er Krig et absolut Onde?*

I en Time ugentlig har desuden fhv. Rektor H. H. Lefolii af Chr. Wilsters Oversættelse til Homers Odysse oplæst en Del Brudstykker, udvalgte navnlig med det Hensyn for Øje, at der derved skulde gives Skildringer dels af de udvortes Kaar, dels af de aandelige Livsforhold i Grækenland paa Homers Tid, medens de Anledninger, derved gaves, er blevne benyttede til Udviklinger over almenmenneskelige Livsforhold.

Bibelhistorie.

2. *Underklasse* har faaet fortalt bibelske Fortællinger fra det gamle Testamente indtil Kongerne. Der er prøvet paa Genfortælling.

3. *Underklasse*: Det nye Testamente indtil Pauli Missionsrejser er fortalt og genfortalt.

4. *Underklasse*: Den gamle Pagt er læst og repeteret efter Christen Møllers lille Bibelhistorie.

5. *Underklasse*: Den gamle Pagt et læst og repeteret, idet der dog stadig er tilføjet noget. Samme Bog som 4de. I Fasten er Jesu Lidelsehistorie gennemgaaet efter Salmebogen.

6. *Underklasse*: Den nye Pagt er læst og repeteret for største Delen efter Evangelisterne og Apostlenes Gerninger. — Der er i denne Klasse særlig forsøgt paa at gøre det nye Testamente tilgængeligt for Børnene, idet Eleverne stadig er øvede i at slaa op i det efter Lærerens Opfordring, ogsaa i paa egen Haand at finde de bibelske Fortællinger.

I. *Klasse*: Den gamle Pagt efter Christen Møllers Bibelhistorie for Seminarier og højere Skoler er gennemgaaet udførligt og repeteret i korte Træk.

II. *Klasse*: Den nye Pagt er gennemgaaet efter samme Bog som 1ste Overklasse. Alt er læst, dog saaledes at Talerne særlig fra Joh. Evang. kun er gennemgaaet i Timerne.

III. *Klasse*: Den ene ugentlige Time er bleven benyttet til at gennemgaa Apostlenes Gerninger efter det nye Testamente. I den anden ugentlige Time er Sekternes Historie bleven gennemgaaet paa den Maade, at et Uddrag er bleven dikteret Eleverne, og det er saa

ved mundtlig Forklaring blevet videre udført. Saaledes er i Aar gennemgaaet: Baptisterne, Irwingianerne, Svedenborgianerne, Hernhuterne og Metodisterne. Der er stræbt hen imod, at Eleverne ved denne Gennemgang ogsaa har faaet et Indtryk af den lutherske Kirkeafdelings Ejendommeligheder.

IV., V. og VI. Klasse har som Fortsættelse fra forrige Skoleaar hørt Foredrag om den romersk-katolske Kirke.

Historie.

3. Underklasse: Som Grundlag for Undervisningen er brugt Johan Ottosen: Børnenes Fædrelandshistorie, og der er lært forfra til den oldenburgske Kongestamme. Hovedtrækkene af Nordens Gudelære er fortalte for Børnene og genfortalte af dem.

4. Underklasse: Efter Ottosens Børnenes Fædrelandshistorie er læst fra Valdemar den store og Bogen ud. Ved Gennemgangen af Lektierne til den følgende Time er der, i saa nøje Tilknytning til Bogens Fremstilling som muligt, fortalt en Del til, særlig om saadanne historiske Begivenheder og Personer som interesserer Børn. De fleste af Eleverne har kunnet huske og genfortælle det saaledes meddelte. Historiske Digte er læst højt eller sungne, og der er fremvist en Del historiske Billeder.

5. Underklasse: Efter Blochs mindre Lærebog i Historie er lært Oldtiden og Middelalderen til Reformationen. Fædrelandets Historie er gennemgaaet med Adolf Langstedts Billeder af Fædrelandets Historie som Grundlag.

6. Underklasse: Efter Blochs mindre Læreboger i Verdenshistorie læst fra Reformationen til vore Dage og

i Danmarkshistorien ligeledes fra Reformationen til vor Tid. Hovedtrækkene af de græske Gude- og Heltesagn er fortalte for Børnene og genfortalte af dem.

I. Klasse: Efter Blochs Lærebog for Realskoler I. Del er læst Oldtidens og Middelalderens Historie med Forbigaaelse af Nordens Historie. Endvidere er Tiden fra 1789—1815 først gennemgaaet ved mundtlig Fortælling og dernæst læst efter Blochs Lærebog II. Del.

II. Klasse: Efter Blochs Lærebog II. Del er læst fra Reformationen til vore Dage, idet der er lagt særlig Vægt paa Tiden fra 1789—1815.

III. Klasse: Nordens Historie efter Blochs Lærebog I.—II. Del. De fleste Lektier er bleven gennemgaaede i Forvejen særlig paa alle de Punkter af Danmarkshistorien, hvor Forstaaelsen falder Børn vanskelig. Om enkelte fremragende Personligheder og Begivenheder er der holdt Foredrag af Læreren for denne Klasse alene eller sammen med andre (saaledes f. Eks. om Gustav Adolf og Slaget ved Breitenfeld, Krigen i 1864 o. a.)

IV. Realklasse: Nordens- og Verdenshistorien efter Blochs Lærebog I.—II. Del.

IV. stud. Klasse: Verdenshistorien efter Blochs Lærebog I.—II. Del. Til Prøven opgives Oldtidens, Middelalderens og den nyere Tids Historie.

V. stud. Klasse: Nordens Historie efter Johan Ottosens Lærebog. Middelalderen og den nyere Tids Historie som VI. stud. Klasse.

VI. stud. Klasse: Oldtidens Historie efter Thriges Lærebog med Forbigaaelse af det meste om Aleksanders Efterfølgere og en Del af de senere romerske Kejsere. Nordens Historie efter Johan Ottosens

Lærebog. Middelalderens og den nyere Tids Historie efter Blochs Lærebog for Realskoler med en hel Del Tilføjelser særlig af kulturhistorisk Indhold, saaledes om Germanerne, om Lensvæsenets Oprindelse og Udvikling, om middelalderligt Aandsliv, om Renaissance, om Overgangen fra Middelalderen til den nyere Tid, om Reformationen (Afladshandelen), foruden en Del spredte kulturhistoriske og politiske Oplysninger. — Den nyeste Tids Historie efter Blochs større Lærebog med et Tillæg om de sidste Aars Begivenheder, saaledes at Historien i det væsentlige er ført ned til 1894.

Der er saavidt muligt lagt Vægt paa at klargøre Gangen i og Lovene for den historiske Udvikling. — Desuden er der i en særlig Time for IV.—VI. Klasse holdt en Række Oplæsninger og Foredrag fra den almindelige Litteratur- og Kunsthistorie, hvorom nærmere Oplysning findes anden Steds

Tysk.

4. *Underklasse*: Tysk Elementar bog af C. A. Nissen fra Begyndelsen til Stykke 50. Grammatik mundtlig.

5. *Underklasse*: Tysk Elementar bog af C. A. Nissen fra Stk. 50 i Forskolen til Stk. 55 i Læsestykkerne. Vers udenad efter samme Bog. Gr. mundtlig.

6. *Underklasse*: Tysk Elementar bog af C. A. Nissen fra St. 55 i Læsestykkerne Bogen ud. Tysk Læsebog for Melleml klasserne af Kaper fra Side 1—41. Vers udenad efter samme Bog. Grammatikens Hovedregler efter Ankjær.

I. *Klasse*: Tysk Læsebog for Melleml klasserne af Kaper fra Side 46—109. Vers

udenad efter samme Bog. Ankjærs Formlære. En Stil om Ugen efter Kapers Stiløvelser.

II. Klasse: Tysk Læsebog for Mellemlasserne af Kaper fra Side 86—162. Vers udenad efter samme Bog. Ankjærs Formlære. En Stil om Ugen efter Kapers Stiløvelser.

III. Klasse: Tysk Læsebog for Melleml. af Kaper fra Side 167 Bogen ud. Vers udenad efter samme Bog. Ankjærs Formlære. Kapers Syntaks.

IV. stud. Klasse: Tysk Læsebog for de højere Klasser af Kaper og Simonsen Side 1—147. Poesi: 60 Sider efter samme Bog. Ankjærs Formlære. Kapers Syntaks. Kursorisk: *Hauff: »Die Söngerin«.* *Schiller: »Maria Stuart«.*

IV. Realklasse: Tysk Læsebog for Mellemlasserne af Kaper, hele Bogen. Opgiver til Eksamen samme Bog fra Side 86—186, samt al Poesien. Kursorisk: *Hauff: Die Söngerin.* *Schiller: Maria Stuart.* Ankjærs Formlære, Kapers Syntaks.

Fransk.

6. Underklasse: Efter Th. Goldschmidts og Jul. Schiøtts franske Billed-Elementar-bog med tilhørende Vægtavler er gennemgaaet Side 1—51; og den i disse Stykker indeholdte Grammatik er indøvet.

I. Klasse: Efter Goldschmidts og Schiøtts franske Billed-Elementar-bog med tilhørende Vægtavler er læst fra Side 52 og Bogen ud, hvorefter hele Bogen er repeteret; den tilsvarende Grammatik er indøvet.

II. Klasse: Efter Goldschmidts og Schiøtts Billed-Elementar bog med tilhørende Vægtavler er læst fra Side 95 og Bogen ud, og den tilsvarende Grammatik er indøvet, særlig de uregelmæssige Verber. Forskellige skriftlige Øvelser. Repeteret hele Bogen.

III. Klasse: Cohen og Kapers franske Læsestykker for Mellemklasserne Side 1—91 med Forbigaaelse af Side 23—26, Jungs Grammatik, Formlæren og nogle Regler af Syntaksen. Forskellige skriftlige og mundtlige Øvelser.

IV. Klasse: Cohen og Kapers franske Læsestykker for Mellemklasserne Side 110—191, repeteret Side 83—176, med Forbigaaelse af Side 115—121. Opgiver til Eksamen ovennævnte Bog Side 83—115, 121—176. Kursorisk: *Merimée: Tamango*. Jungs Grammatik, Formlæren og det vigtigste af Syntaksen.

V. Klasse: Statarisk: *Lectures historiques* udgivne af Baruël I. Del. — Noveller og Fortællinger af nyere franske Forfattere udgivne af Jung. Side 1—113. *Taine: M. Graindorge* udg. af Baruël og Michelsen. Kursorisk: Ovennævnte Bog af Jung Side 189—216.

Stil efter Michelsens Stiløvelser. Jungs Grammatik med Tiltøjelser.

VI. Klasse: Statarisk: *Lectures historiques* udg. af Baruël I. Poesi: *Racine: Phèdre*. Kursorisk: *Thiers: Napoléon à Sainte-Hélène* fra Side 110 og Bogen ud samt *Taine: M. Graindorge*. Desuden har Eleverne paa egen Haand efter Lærerens Anvisning læst adskillige Romaner og Skuespil.

Stil efter Michelsens Stiløvelser og franske Artinmsstile udgivne af Baruel. Jungs Grammatik med en hel Del Tilføjelser.

Efter Bestyrerens Opfordring har Skolens Fransk lærer *cand. mag. Branner* i det følgende udtalt sig nærmere om Resultaterne af Franskundervisningen efter den nye Metode, og især om, hvormeget der kan opnaas, og hvor megen Vægt man tør lægge paa »Talefærdigheden«. Om Metodens almindelige Brugbarhed i pædagogisk Henseende henvises til Skolens Meddelelser for 1894.

Som det vil ses ovenfor, benytter Skolen i de lavere Klasser fremdeles den sproglige Anskuelsesmetode i dette Sprog og er i det væsentlige tilfreds med Resultaterne. For at sikre sig Forstaaelsen hos alle Eleverne oversættes alle Sætninger paa Dansk; denne Oversættelse falder de fleste let, og ligesaa gaar det med Grammatiken paa den Maade, den er lagt til Rette i Bogen. Hvad Talefærdigheden angaar, da viser det sig, at det gennemgaaende kun er de finkeste Elever, der i den Henseende opnaar et ordentligt Resultat. For at lære at bruge de lærte Former og Gloser til at danne Smaasætninger kræves der for de fleste Elevers Vedkommende en saadan Række Gentagelser og Øvelser, at Tiden vanskeligt slaar til, og Anstrængelsen næppe staar i noget rimeligt Forhold til det opnaede Resultat. Noget lærer dog de fleste, og i alt Fald lærer de ret ordentligt at forstaa, hvad der siges paa Fransk, saaledes at Læreren f. Eks. i Reglen kan gennemgaa den følgende Lek-

tie paa Fransk, naar han har Billederne til Hjælp, og dog forstaas af hele Klassen. Naturligvis er der en Del Forskel paa de forskellige Klasser, hvad bl. a. vil vise sig i det Pensum, der naas i Skoleaarets Løb, og som Følge deraf vil det ogsaa ses, at der i saa Henseende er en temmelig stor Forskel, men da Metoden kræver stor Grundighed og absolut Forstaaelse af det læste, inden man forlader det, kan dette næppe være anderledes.

Hvad angaar Overgangen fra denne Metode og til Læsning af det egentlige Eksamenspensum, saa lader denne ikke til at volde nogen særlig Vanskelighed. Eleverne er ret let gaaede over til Læsning af sammenhængende Stykker Prosa. I en anden Henseende er der derimod her en Vanskelighed, nemlig med at bibeholde og yderligere udvikle den opnaaede Færdighed i at tale. Naar Lektien skal gennemgaaes, Grammatiken indøves og hele Klassen eksamineres, hvad vel maa siges at være en uafviselig Fordring, bliver der meget lidt Tid til andre Øvelser. I Aar har dette tilmed vist sig særlig svært i III. Klasse, da den ene af de egentlige Timer en stor Del af Aaret for en stor Del af Klassen er bortfalden paa Grund af Konfirmationsforberedelse. — Dette er jo ret uheldigt, særlig naar man betænker, at Udbyttet af Franskundervisningen til almindelig Forberedelsesexamen i Reglen ikke er synderlig stort. Det fordrede Pensum kan naturligvis læres, men med Færdigheden i at oversætte kursorisk vil det i Reglen være smaat bevendt, og kun ganske enkelte opnaar tilstrækkelig Færdighed til at kunne læse en fransk Bog. For den almindelige Dannelses Skyld (bl. a. for de mange franske Ords Skyld, der findes i Dansk) og for den al-

mindelige Udvikling har Undervisningen selvfølgelig sin maaske ikke ringe Betydning, men dog vilde det være rart, om man kunde have forøget denne ved nogen ren praktisk Færdighed i at bruge Sproget. — Noget kan der gøres i denne Retning, og en Del Øvelser i at benytte et Stykke af Lektien til en lille Samtale paa Fransk er holdte, og det har vist sig, at naar Grundlaget var kendt, kunde mange af Eleverne baade forstaa og svare paa Fransk, idet de holdt sig nogenlunde tæt til den foreliggende Tekst. Naar man ikke stiller sine Krav for højt og sætter den korrekte Tilegnelse af Oversættelsen som det vigtigste, der kan naas i Skolen, synes det da rimeligt, at man under almindelige Forhold vil kunne drive en Del Taleøvelser med nogenlunde godt Udbytte. I al Fald morer det Eleverne og giver dem Indtrykket af, at det er et levende og talt Sprog, de lærer.

For i al Korthed at samle Meningen med det oven for udtalte, er det da denne: At lære sine Elever at tale Fransk ligger ud over Skolens Maal og Kræfter; at lægge en lille Begyndelse i saa Henseende vil i Almindelighed kunne naas og maa baade som pædagogisk Middel til at frugtbar gøre Undervisningen og i Betragtning af selve Resultatets Værdi betegnes som overensstemmende med Skolens Maal.

Engelsk.

I. Klasse: Listovs Ledetraad I. og II. Del; Grammatik mundtlig.

II. Realklasse: Nissens engelske Læsebog for Realskolens øverste Klasser: første Halvdel af Bogen. Rosings Grammatik.

III. Realklasse: Nissens engelske Læse-

bog, sidste Halvdel. Rosings Grammatik. Hansen og Magnussens Versioner.

IV. *Realklasse*: Listovs Læsestykker II. Afdeling: hele den prosaiske Del. Engelske Læsestykker udgivne af Boysen I.—II. Hefte. Boysens engelske Digte. Kursorisk: *The children of the New Forrest*. Opgiver til Eksamen hele det læste Pensum.

V. *Klasse*: Hansen og Magnussen: engelsk Læsebog for ældre Begyndere I. Afdeling. I—XXXVI og 31—66; samt Listovs Udvalg af engelske Forfatteres Skrifter I. Hefte Side 56—87. — Løkkens engelske Grammatik.

VI. *Klasse*: Hansen og Magnussens Læsebog I. Side 31—66. Listovs Udvalg af engelske Forfatteres Skrifter I. Hefte 56—87. Løkkens engelske Grammatik.

Opgiver til Eksamen: Hansen og Magnussens Læsebog Side 1—66, Listovs Udvalg I, Side 1—81.

Latin.

Skolen begynder, som det vil ses nedenfor, først Latinundervisningen i II. Overklasse. Denne Forandring, som iøvrigt er i Overensstemmelse med Udtalelser af Undervisningsinspektionen, er foretaget i Betragtning, dels af det forholdsvise lille Pensum, der skal indøves til IV. Klasses Hovedeksamen, og hvortil 3 Aar i Almindelighed maa anses for tilstrækkelige, dels af den større Modenhed, hvormed Eleverne i II. Klasse kan begynde paa dette for mange vanskelige Sprog. Da Skolens Latinklasser kun tæller faa Elever, var der saa meget

større Anledning til at foretage dette Skridt, da en lille Klasse lettere kan gaa rask fremad end en stor. Endelig opnaas herved, at det for mange Forældre besværlige Valg mellem den studerende eller ikke studerende Vej kan opsættes et Aar. — Skolen maa nu efter at have foretaget Forsøget erklære sig tilfreds med Resultatet. Der er med et noget forøget Timetal i II. Klasse naaet den største Del af det tidligere i I. og II. Klasse til sammen naaede Pensum.

II. stud. Klasse: Læst og repeteret Hauchs Læsebog I. Afdeling. Formlæren efter Madvigs Grammatik. Stile efter Hauch I og Iversens Stiløvelser.

III. stud. Klasse: Cæsar: De bello Gallico III, VI, VII Kap. 1—21. Repeteret Formlæren, læst og repeteret Kasuslæren efter Madvig. Hovedpunkterne af Moduslæren mundtlig. En Hjemmestil om Ugen efter Iversens Stiløvelser, ofte tillige en Skolestil efter Diktat. Mundtlige Ekstemporaloversættelser fra Dansk.

IV. stud. Klasse: Cæsar: De bello Gallico III, VI, VII Kap. 1—22. Cicero: Pro S. Roscio. Ovids Metamorphoser i Levys Udvalg 1—6. Formlæren, Kasuslæren og Hovedpunkterne af Moduslæren efter Madvig. En Hjemmestil om Ugen samt mundtlig Oversættelse paa Skolen efter Iversens Stiløvelser og Rasmussens Eksamenstile.

V. stud. Klasse: Livius XXIII. Horats's Ode I 1—2, 4—5, 10—11, 14, 20—22, 24, 26, 29—31, 33—34, 36, II. 12—14, 20, III. 8—9, 30, IV. 13.

C. 300 Vers af Madvigs Carmina selecta. — Ciceros Taler, Virgil, Terents og Ekstemporallæsning sammen med VI. Klasse. Rafns Litteraturhistorie. En Version om Ugen efter Henrichsens Samling.

VI. stud. Klasse: Cicero: Divinatio in Cæcilium, Actio I in Verrem, De divinatione II. 11—32. Seneca: Consolatio ad Marciam. Horats's Breve I. 3, 5, 10—14, 16, II. 1. Virgil: Æneiden I. Terents: Phormio. Repeteret hele det til Eksamen opgivne Pensum. Ekstemporallæsning efter Cicero: Pro lege Manilia; Livius XXI; Sallust: Jugurtha; Henrichsens Opgaver. — Thomsens Antikviteter. Repeteret Rafns Litteraturhistorie. En Version om Ugen efter Henrichsen og Thoresens Samlinger.

Græsk.

III. stud. Klasse: Hudes Elemetar bog I. Del, Side 1—15. Kap. 1—3. af Xenophons Anabasis. Formlæren efter Weilbach. Mytologi efter Secher.

IV. stud. Klasse. Xenophons Anabasis I. 1—8 og II. 1—2, Homers Odysse VI. Vers 1—505.

Formlæren efter Weilbach, Mytologi efter Secher.

V. Klasse: Herodot VII. (Kap. 175—239), VIII. Bog 65—144 (undtagen Kap. 77, 104—106). Lukian: Karon og Hanen. Platons Apologi. Homers Odysse VII, VIII, IX, Iliaden VI.

Weilbachs Formlære, Hudes Syntaks, Sechers Litteraturhistorie.

VI. Klasse: Herodot VII. Bog (Kap. 175—239) og VIII. Bog (med Forbigaaelse af Kap. 77, 104—106) — Lukian: Karon og Hanen. — Platon: Apologien og Kriton. Homer: Iliaden VI, VII, VIII, og IX. Odysseen VII. Vers 182—347, VIII, IX.

Weilbachs Formlære og Hudes Syntaks, Sechers Litteraturhistorie, Christensens Statsantikviteter, Sechers Mytologi.

Matematik.

I. Klasse: Uden Benyttelse af nogen Bog er gennemgaaet de 4 Regningsarter og Ligninger af 1ste Grad med 1 ubekjendt.

II. Klasse: Decimalbrøk, Potens og Ligninger af 1ste Grad med flere ubekendte efter Jul. Petersens Aritmetik I. — Jul. Petersens Geometri § 1—49. 2 Hjemmeopgaver om Ugen.

III. Klasse: Proportioner, Decimalbrøk og Rod efter Jul. Petersen. Jul. Petersen Geometri § 67—106. 2 Hjemmeopgaver om Ugen.

IV. Klasse: Jul. Petersens Aritmetik II: Ligninger af 2. Grad, Rækker, Logarithmer og Renteregning. Jul. Petersens Geometri fra § 99 Bogen ud. Repeteret hele det lovbefalede Eksamenspensum. Ugentlig 4 Hjemmeopgaver.

Regning.

1. Underklasse har lært at regne Additionsstykker med 2-cifrede Tal. Indøvet Additionstabellen.

2. Underklasse har lært paa Tavle at addere 4 a 5

Rækker ubenævnte 4-cifrede Tal og benævnte Tal med Benævnelser som Kr. og Øre, Snese og Stk. og Dusin og Stk. — Hovedregning: Addition af 2-cifrede Tal, hvis Sum ikke overstiger 100; at gøre Dusin og Snese til Stk. og omvendt. Additions- og Subtraktionstabellen samt begyndt paa Subtraktion med smaa ubenævnte Tal.

3. *Underklasse.* Sammenlægning med forskellige Benævnelser. Har lært Multiplikationstabellen. — I denne Klasse er der begyndt paa skriftlig Hjemmeregning, og Eleverne har stadig haft Additions-, Subtraktions- og Multiplikationsstykker med forskellige Benævnelser for hjemme.

4. *Underklasse.* Addition, Subtraktion og Multiplikation af benævnte og ubenævnte Tal baade skriftlig og som Hovedregning.

5. *Underklasse.* Alle fire Regningsarter med benævnte og ubenævnte Tal baade skriftlig og som Hovedregning.

6. *Underklasse.* B o k k e n h e u s e r s R e g n e b o g for Mellemklasserne: Brøkers Addition og Subtraktion samt lettere Opgaver i Multiplikation og Division.

- I. *Klasse.* Alle 4 Regningsarter med Brøk. Regula de Tri i hele Tal og Brøk. Enkelte blandede Opgaver og enkelte Opgaver i Delings- og Gennemsnitsregning.

II. *Klasse.* B o k k e n h e u s e r s R e g n e b o g for Mellemklasserne, blandede Opgaver.

III. *Real-Klasse.* B o k k e n h e u s e r s R e g n e b o g for de højere Klasser, blandede Opgaver. 1 Hjemmeopgave om Ugen.

IV. *Real Klasse.* B o k k e n h e u s e r s R e g n e b o g for de højere Klasser Rentesregning, Arealer og Voluminer. Ugentlig 2 Hjemmeopgaver,

Geografi.

2. og 3. *Underkl.* Ved Samtaler, Fortællinger og Fremvisning af Billeder har Børnene i store Træk faaet begyndende Kendskab til Jorden og dens Menneske- og Dyreliv. Verdensdele og Verdenshave samt Landene i Europa er lærte, og desuden har 3. Klasse lært Danmarks Sunde, Øer, Byer og Jernbanelinier.

4. *Underkl.* Skandinavien efter *Erslev* Nr. 3.

5. *Underkl.* Østeuropa, de britiske Øer og Mellemeuropas Naturforhold efter *Erslev* Nr. 3.

6. *Underkl.* Fra Tysklands »Folk og Stat« til Asien efter *Erslev* Nr. 3.

I. *Klasse.* De fire fremmede Verdensdele efter *Erslev* Nr. 2.

II. *Klasse.* Europa efter samme Bog.

III. *Klasse.* De fire fremmede Verdensdele og den matematiske Geografi efter samme Bog.

IV. *Klasse.* *Erslevs* Geografi Nr. 2.

Naturhistorie.

2. og 3. *Underkl.* Adskillige Dyr navnlig Pattedyr er gennemgaaede, saaledes at Eleverne har lært i store Træk at beskrive Dyret efter Billeder eller Genstande fra Skolens Samling. — Der er fortalt om Dyrets Liv, hvad Nytte eller Skade det gør, Jagten paa det, dets Opholdssted og dets Naturforhold og Beboere.

4. *Underkl.* Pattedyr og Fugle med nogle Forbigaaelser efter *Sahlertz*.

5. *Underkl.* Koldblodede Hvirveldyr, Leddyr, Bløddyr og Straaledyr efter samme Bog.

6. *Underkl.* Pattedyr og Fugle efter samme Bog.

I. Klasse. Lütken Nr. 2 fra Krybdyr og ud. Nogle enkelte Plantefamilier er gennemgaaet.

II. Klasse. Zoologi: Lütken Nr. 2. Den almindelige Del, Pattedyr og Fugle. Botanik: V. A. Poulsen. Den almindelige Del.

III. Klasse. Zoologi: Lütken Nr. 2. Fra Krybdyr og ud. Botanik: V. A. Poulsen. Frikronblade og Helkronede.

IV. Klasse. Feddersens Zoologi. Poulsens Botanik.

Naturlære.

III. Klasse. Efter Ellingers Lærebog i Fysik er læst Varme, Elektricitet og Magnetisme.

IV. Klasse. Ellingers Lærebog i Fysik. Forfra til Lyden. Repeteret hele Bogen.

V. Klasse. Ellingers Lærebog: Varme, Magnetisme og Elektricitet.

VI. Klasse. Ellingers Lærebog læst og repeteret. — Astronomien efter Jul. Petersens og Forchhammers Lærebog.

Igennem alle Skolens Klasser er der Undervisning i *Sang og Gymnastik*. Pigerne har desuden Undervisning i *kvindeligt Haandarbejde*. Samtlige Klasser undtagen de tre øverste har Undervisning i *Skrivning og Frihaandstegning*, dog tegner 1. og 2. Fællesklasse ikke.

Privat gives Undervisning i *Musik* (Frøken Anna Nielsen og Musiklærer Jørgensen), *Dans og Svømning* (Hr. Inspektør Holger Nielsen).

I Tilslutning til Skolen arbejder

Frøken Ingrid Jacobsens Børnehave,

hvor Smaadrenge og Smaapiger paa barnlig, fornøjelig Maade beskæftiges nogle Timer hver Formiddag med forskellige Smaaarbejder, der veksler med Leg, Sang og lidt Anskuelsesundervisning; Børnene fletter, modellerer, prikker, bygger med Klodser, laver smaa Kurve og syr.

De ældste, der begynder at læse lidt, undervises efter samme Metode, som bruges her i Skolen, og kan altsaa fra Børnehaven træde ind i Skolens Elementarklasse, hvor de ogsaa blandt Lærere og Lærerinder vil møde kendte Ansigter.

Næste Skoleaar bruges følgende Bøger*).

1. Underklasse.

H. C. Frederiksens Læsebog for smaa Børn.

2. Underklasse.

Schneekloth: Dansk Læsebog for det andet Skoleaar. Sannes Skolesangbog for Smaabørn.

3. Underklasse.

Agerskov, Nørregaard og Strøms danske Læsebog Nr. 1, Sannes Skolesangbog for Smaabørn.

4. Underklasse.

Agerskov, Nørregaard og Strøms danske Læsebog Nr. 2. Nissens tyske Elementarbog. Erslev Geografi Nr. 3. (Udg. 1893).

*) Skolen forbeholder sig Ret til at indføre enkelte Bøger, som ikke her er anførte, efterhaanden som der bliver Brug for dem. Det tilraades: ikke at forsyne nye Bøger med Navn, forinden de er foreviste paa Skolen. Alle danske Læsebøger skal have den befalede Retskrivning.

Sahlertz's Zoologi. Johan Ottosen: Børnenes Fædrelandshistorie. Bibelhistorie af Martensen og Paulli. Sanne: Tostemmige Fædrelandssange.

5. Underklasse.

Agerskov, Nørregaard og Strøms danske Læsebog Nr. 3. Nissens tyske Elementarbog. Erslevs Geografi Nr. 3. (Udg. 1893.) Sahlertz's Zoologi. V. A. Blochs mindre Lærebog i Historie for Skolens Underklasser. Johan Ottosen: Børnenes Fædrelandshistorie. Bibelhistorie af Martensen og Paulli. Sanne: Tohundrede Træffeøvelser. Sanne: Tostemmige Fædrelandssange.

6. Underklasse.

Agerskov, Nørregaard og Strøms danske Læsebog Nr. 4. Nissens tyske Elementarbog. Ankjærs tyske Formlære. Kapers tyske Læsebog for Mellemlasserne. Schiøtt og Goldschmidts franske Billedelementarbog med tilhørende Atlas. V. A. Blochs mindre Lærebog i Historie for Skolens Underklasser. Bibelhistorie af Martensen og Paulli. Erslevs Geografi Nr. 3 (Udg. 1893). Erslevs større Atlas. Sahlertz's Zoologi. Bokkenheusers Regnebog for Mellemlasserne. Sanne: Tohundrede Træffeøvelser. Tostemmige Sange af nordiske Komponister.

I. Klasse.

Agerskov, Nørregaard og Strøms danske Læsebog Nr. 5. Kapers tyske Læsebog for Mellemlasserne. Ankjærs tyske Formlære. Kapers tyske Leksikon. Schiøtt og Goldschmidts franske Billedelementarbog med tilhørende Atlas. Listovs engelske Ledetraad I. Afdeling. Bibelhistorie af Martensen og Paulli. Blochs Lærebog i Historie for Realskoler I. (sidste Udgave). Erslevs Geografi Nr. 2 (Udg. 1893). Erslevs større Atlas. Lützens Zoologi. Bokkenheusers Regnebog for Mellemlasserne. Sanne: Tohundrede Træffeøvelser. Sanne: Tostemmige Sange af nordiske Komponister.

II. stud. Klasse.

Agerskov, Nørregaard og Strøms danske Læsebog Nr. 6. Det nye Testamente. Kapers tyske Læsebog for Mellemlasserne.

Kapers Stiløvelser for Begyndere. Ankjærs tyske Formlære. Kapers tyske Leksikon. Cohen og Kapers franske Læsestykker. Hauchs latinske Læsebog I. Blochs historiske Lærebog for Realskoler II. (sidste Udg.). Erslevs Geografi Nr. 2, (Udg. 1893). Erslevs større Atlas. Lützens Zoologi, Nr. 2. Poulsens Botanik. Jul. Petersens Aritmetik I. og Geometri. Bokkenheusers Regnebog for Mellemlasserne. Sanne: Tohundrede Træffeøvelser. Sanne: Trestemmige Sange.

II. Realklasse.

Som II. stud. Kl., men anskaffer i Stedet for de latinske Lærebøger Nissens engelske Læsebog for Realskolens øverste Klasser med Glosarium. Rosings Grammatik og Rosings Leksikon.

III. stud. Klasse.

Det nye Testamente. Kapers tyske Læsebog for Mellemlasserne. Ankjærs tyske Formlære. Kapers Syntaks. Cohen og Kapers franske Læsebog. Jungs Grammatik. Cæsar: De bello Gallico (udgivet af Gertz) Ciceros Taler ved Madvig. Madvigs Grammatik (8. Udg.) Jensen og Goldschmidts Leksikon. Hudes græske Elementarbog. Weilbachs Formlære. Erslevs Geografi Nr. 2, Udg. 1893. Erslevs større Atlas. Blochs Lærebog i Historie for Realskoler I.—II. (sidste Udgave). Erslevs historiske Atlas over Norden. Lützens Zoologi Nr. 2. Poulsens Botanik. Jul. Petersens Aritmetik og Algebra I. og II. Jul. Petersens Geometri. Bokkenheusers Regnebog for de højere Klasser. Sanne: Tohundrede Træffeøvelser. Sanne: Trestemmige Sange.

III. Realklasse

Som III. stud. Kl., men anskaffer i Stedet for de latinske og græske Lærebøger Nissens engelske Læsebog for de højere Klasser med Glosarium. Hansen og Magnussens Versioner. Rosings Grammatik. Rosings Leksikon

IV. stud. Klasse.

Kapers og Simonsens tyske Læsebog for de højere Klasser. Ankjærs Formlære. Kapers Syntaks. Dansk-tysk og tysk-dansk Leksikon af Kaper. Cohen og Kapers franske Læsebog. Jungs

Grammatik. Cæsar: De bello Gallico. Ovid ved Levy. Ciceros Taler ved Madvig. Madvigs Grammatik. Jensen og Goldschmidts Leksikon. Iversens Stiløvelser. Xenophons Anabasis. Weilbachs Formlære. Bergs Leksikon. Sechers græske Mytologi. Blochs Lærebog i Historie I.—II. Erslevs Geografi Nr. 2. (Udg. 1893). Erslevs større Atlas. Lützens Zoologi Nr. 2. Poulsens Botanik. Ellingers Fysik*). Simeon Larsens Logaritmer. Jul. Petersens Aritmetik I.—II. og sammes Geometri. Bokkenheusers Regnebog for de højere Klasser.

IV. Realklasse.

Som IV. stud. Kl., men anskaffer i Stedet for Kaper og Simonsens Læsebog Kapers tyske Læsebog for Mellemlasserne; og i Stedet for de latinske og græske Lærebøger Nissens engelske Læsebog. Boysens engelske Læsestykker 1.—2. Hefte. Hansen og Magnussens Versioner. Rosings Grammatik.

V. Klasse (srogl.-histor.)

Rønnings danske Litteraturhistorie. Wimmers oldnordiske Læsebog. Wimmers Grammatik. Jungs franske Grammatik. Michelsens Stiløvelser I. Sicks franske Ordbog. Sundbys og Baruëls dansk-franske Ordbog. Ciceros Taler ved Madvig. Horats's Oder og Breve ved Lembcke (sidste Udgave). Henrichsens Versioner. Jensen og Goldschmidts Leksikon. Thomsen: Det romerske Stats- og Privatliv i Oldtiden (2. Udg.). Rafns Litteraturhistorie. Herodot (Teubners Tekstudgave). Platons Apologi og Kriton ved Wiehe (4. Udg.). Weilbachs Formlære. Hudes Syntaks. Bergs Leksikon. Sechers Mytologi. Sechers Kunsthistorie. Christensen: Det græske Statsliv i Oldtiden. Thriges Oldtidens Historie. Johan Ottosens Nordens Historie. Blochs Lærebog i Historie for Realskoler I.—II. Blochs Lærebog i den nyeste Tids Historie. Ellingers elementære Fysik.

V. Klasse (mat.-naturv.)

Som V. spr. hist. Klasse, men i Stedet for de latinske og

*) Anskaffes ikke af de spr. hist. studerende. De græske Bøger anskaffes ikke af de mat. naturv. studerende.

græske Bøger anskaffes følgende mat. Lærebøger: Jul. Petersens Algebra I.—II, sammes Trigonometri, sammes Stereometri, sammes analytiske Plangeometri, sammes Metoder og Teorier. Ellingers mekaniske Fysik, sammes Magnetisme og Elektricitet, sammes Varmelære. Petersen og Forchhammers Astronomi.

Samtlige Elever bruger ved Morgensangen, Søndagsmøderne, i adskillige Undervisningstimer og ved andre Lejligheder følgende sangbøger: Rørdams Salmer, »Sange og Digte til Danmarks Melodier«, Hohlenbergs Sange og Rasmussens Børnesangbog.

Foredrag og Oplæsninger.

1. For V.—VI. Kl. har *cand. mag. Branner* Skoleaaret igennem holdt Foredrag over almindelig **Litteratur- og Kunsthistorie** med dertil knyttet Oplæsning af Digterværker (om denne Række Foredrag se nærmere nedenfor.)

2. For V.—VI. Kl. har flv. *Rektor Lefolii* læst udvalgte Stykker af **Homer** og dertil knyttet Oplysninger om adskilligt vedrørende Livet hos de gamle Grækere og om Menneskelivet i det hele.

3. For IV.—V.—VI. Kl. har *Pastor Ohlmann* Skoleaaret igennem fortsat sine Foredrag fra ifjor om **de kristne Kirkeafdelinger**.

4. For hele Skolen har *cand. phil. Regner Lefolii* holdt et Foredrag om **Frithjof Nansen**.

5. For III.—IV.—V.—VI. Kl. har *cand. mag. Branner* holdt Foredrag om **Høiger Drachmann** ved hans Digterjubilæum og læst udvalgte Stykker af hans Arbejder.

6. For hele Skolen har *stud. theol. Bondesen* holdt Foredrag om **Kristenforfølgelserne i Armenien.**

7. For hele Skolen har *Skoleinspektør Holger Nielsen* holdt Foredrag om „**De olympiske Lege**“, han deltog i forrige Aar i Grækenland.

8. For hele Skolen har *cand. mag. Halfdan Kjeser* holdt Foredrag om Kirkefaderen **Ambrosius.**

9. For hele Skolen har *Børnehjemsforstander Carl Christensen* holdt to Foredrag om **Frithjof Nansen.**

10. For hele Skolen har fhv. *Rektor Lefolii* holdt **Paasketale.**

11. For hele Skolen har *Missionær Berg* fra Indien holdt Foredrag om indiske Forhold.

Endelig har *Skolebestyrer H. C. Frederiksen* :

12. Skoleaaret igennem fortalt **Olaf den Helliges Saga** for Mellemlklasserne,

13. for III.—IV.—V.—VI. Kl. læst Udtog af **Gøsta Berlings Saga** paa Svensk,

14. for Mellemlklasserne og de højere Klasser holdt Foredrag om **Konfirmationen.**

15. for de nykonfirmerede Dreng og Piger talt om hvad der kristelig forstaas ved **at være „stor“**,

16. holdt Foredrag om **Mirakler** (se Begyndelsen til dette Skoleaars »Meddelelser«) og endelig

17. jævnligt om Morgenen holdt **religiøse Foredrag** for Elever og Lærere samt om Søndagene talt over Evangelieteksterne for den samlede Husstand.

Almindelig Litteratur- og Kunsthistorie.

I en ugentlig Time er der af *cand. mag. Branner* holdt Foredrag og Oplæsninger for IV.—V.—VI. Klasse.

I disse Timer er særlig to Forfattere behandlet, nemlig *Molière* og *Shakespeare*. Om dem begge er holdt en Række Foredrag, enkelte Værker er læst op med de nødvendige Oplysninger og Forklaringer, og Indholdet af andre gennemgaaet. Gennemgangen af *Shakespeare* har væsentlig støttet sig til *Georg Brandes's* Bog om denne Digter. Af *Molière* er læst: »*Misantropen*« og Scener af »*Den adelsgale Borgermand*«. Af *Shakespeare* er læst: »*Romeo og Julie*«, »*Købmanden i Venedig*« og »*Kong Lear*«. — Desuden er der holdt Foredrag om: *Chaucer*, *Dante*, *Petrarca* og *Boccaccio*.

VI. og V. Klasse har i særlige Timer faaet gennemgaaet: Den franske Heltedigtning, Troubadourpoesien og Skolastiken.

Af Kunsthistorien er gennemgaaet *Renaissancen* i Italien; særlig er der dvælet ved *Leonardo da Vinci*, *Rafael* og *Michel Angelo*. En Del Fotografier af Bygninger og Skulpturer og Malerier er forevist.

Som det vil ses, er det ikke noget stort Antal af Digtere eller Kunstnere, der er talt om, idet man er gaaet ud fra, at et nogenlunde indgaaende Kendskab til nogle enkelte er mere værd end et overfladisk Kendskab til en hel Mængdestore Navne. Formaalet har jo nemlig ikke blot været at lære Eleverne lidt Litteratur- og Kunsthistorie, men især om muligt at vække deres Sans for og

deres Forstaaelse af nogle af Menneskeaadens Stør-
værker.

Skolens Idrætsøvelser.

Under Ledelse af Skolens Inspektør, Løjtnant *Holger Nielsen*, har Disciplene ved Siden af Gymnastiken øvet adskillig *Friluftssport*; en stor Del af den daglige Fritid har været optaget af denne Idræt, som er bleven drevet med stor Lyst og Iver. — Skolen føler Trang til her at bringe *Inspektør Nielsen* sin Tak for hans store og frivillige Arbejde for denne betydningsfulde Sag.

Idrætsklubbens Fodboldhold har kæmpet med *St. Andreaskollegiet* (1 Maal mod 1) og sejret over *Københavns Roklub* 1. Gang med 15 mod 1; 2. Gang med 6 mod 3, samt over *Boldklubben Dana* med 2 mod 1. — Desuden har *Skolens Juniorhold* deltaget i Kampene om *Dr. Clod Hansens Vandrepokal* og vandt over samtlige Medspillere: *Akademisk Boldklub*, *Kjøbenhavns Boldklub* og *Birkerød Skoles Juniorhold*, henholdsvis med 3 Maal mod 0, 5 mod 2 og 3 mod 0; Skolen er saaledes for i Aar Indehaver af Sølvpokalen.

Den 22. og 23. Maj afholdtes *Idrætsfest* paa *Fabrikant Løvs Mark* tæt ved Skolen. — *Dr. H. Forchhammer* og *Bankkasserer Lohmann* gjorde Skolen den Ære at være Dommere, og adskillige af de Mænd, der staar i Spidsen for Idrætsbevægelsen i Danmark, overværede Festen, ligesom ogsaa den københavnske Presse

med megen Interesse fulgte Præstationerne. Vi bringer alle, der har støttet os ogsaa under dette Arbejde, vor Tak.

Resultaterne var følgende:

1) 100 Meter Løb	Nr. 1	<i>Frederik Crone</i>	
	» 2	<i>Peter Ruge</i>	
2) Længdespring	Nr. 1	<i>Peter Ruge</i>	3,45 Meter
	» 2	<i>Rich. Jørgensen</i>	3,42 —
3) Diskokastning	Nr. 1	<i>H. G. Voigt</i>	21,12 —
	» 2	<i>Gerh. Kunst</i>	20,26 —
	» 3	<i>Otto Dellefsen</i>	19,42 —
4) Spydkastning	Nr. 1	<i>Gerh. Kunst</i>	23,60 —
	» 2	<i>Emil Rathlou</i>	21,75 —
	» 3	<i>C. Westergaard</i>	20,10 —
5) Kricketbold	Nr. 1	<i>P. C. Skjoldborg</i>	73,20 —
	» 2	<i>H. G. Voigt</i>	72,92 —
6) Trespring	Nr. 1	<i>Holger Frederiksen</i>	10,30 —
	» 2	<i>Olaf Sørensen</i>	10,15 —
	» 3	<i>Gerh. Kunst</i>	10,10 —
7) Højdespring	Nr. 1	<i>Poul Frederiksen</i>	1,52 —
	« 2	<i>Holger Frederiksen</i>	— —
8) Smidighedsev.	Nr. 1	<i>Frode Løv.</i>	
	» 2	<i>Viggo Meier.</i>	
9) Stangspring	Nr. 1	<i>Poul Frederiksen</i>	2,59 —
	» 2	<i>Emil Rathlou</i>	2,36 —
10) Barreøvelser	Nr. 1	<i>Holger Frederiksen</i>	
	» 2	<i>Poul Frederiksen</i>	
11) 100 Meter Løb	Nr. 1	<i>Holger Frederiksen</i>	13 ² / ₅ Sek.
	» 2	<i>Viggo Rathlou</i>	13 ³ / ₅ Sek.
12) 400 Meter Løb	Nr. 1	<i>Holger Frederiksen</i>	60 —
	» 2	<i>Herman Wareljus</i>	61 ¹ / ₅ —

- 13) 1 mile Løb Nr. 1 *Herman Wareljus* 5M.27²/₅ S.
 » 2 *Knud Wolff* 5 » 27³/₅ »
- 14) Længdespring Nr. 1 *Holger Frederiksen* 5,03 Meter
 » 2 *Gerhard Kunst* 4,60 —

Flidspræmie: *Holger Frederiksen*.

I Slutningen af Aaret har Skolens *unge Piger* sluttet sig sammen som en særlig Afdeling af *Idrætsklubben*, de har øvet sig i *Langbold* og efter Idrætsfesten holdt de en Væddekamp, hvor Sejrvinderne blev:

Nr. 1 *Ingeborg Nielsen*,

Nr. 2 *Ida Løv*.

Idrætsdagene afsluttedes om Aftenen den 24. Maj med en Fest, hvor *Dr. Forchhammer* gennemgik og bedømte de forskellige Øvelser, hvorpaa *Skolebestyrer Frederiksen* uddelte Medaljerne til Sejrvinderne og frembar Clod Hansens Vandrepokal efter først at have talt følgende Ord til Skolens tilstedeværende Forældre og Venner og til de Disciple, der havde deltaget i Idrætsfesten:

Saadan som vi Mennesker nu engang er, lærer vi i Reglen snart at indrette os under de Former, Livet sætter os i; vi afpasser vort Leje efter de daglige Omgivelser, bøjer os og lempet os efter de Krav og de Tryk, det vedtagne System lægger paa os; og naar vi saa har passet os til efter Tiden, vi lever i, saa hviler vi i det hele ret godt og glider jævnt fremad uden straks at mærke, at vi baade sjælelig og legemlig kan vokse os skæve og krumme under denne Tilpasningsproces.

Men saa kan der komme et friskt Pust udefra, saa vi retter og ryster os og springer op fra Lejet. — Vi hørte noget! — Der blev kaldt paa os! — Vi kunde ikke modstaa; der kom en Rift i det tilvante. Som et

saadant frisk Pust kom Idrætsbevægelsen ind over os — ikke som et nyt Skolefag, ikke som en Befaling, men med Frihedens dragende Magt. Den kom ikke som en Modesag; det vil den aldrig blive, for den kræver Offer og Anstrengelse; den kom ikke som en Forfængelighedssag, thi de daglige Øvelser og ikke en Præsentation eller Kamp er Maalet, om end disse følge med som naturlige Udslag af Arbejdet; og endelig — den kom ikke som en Sag, der stod i den timelige Vindings Tjeneste.

Nej, Idrætsbevægelsen kom — rent og klart — som noget godt; kom som en paa een Gang stærk og alvorlig, frisk og fornøjelig Røst, der kaldte paa vor Kraft, vort Mod, vort Arbejde, vor Anstrengelse lige ud til det yderste. Den kom til os som et Krav, vi uden at vide af det, havde længtes efter. Den kom som en Frigørelse fra megen Blødhed, Fejghed og aandelig Fornemhed. Ja, den kom som en frisk, levende Strøm fra selve Ungdomskilden; kom som saadan først ind over vore Skoler og vil derfra bane sig Vej ind over vore Hjem.

Der er noget ved Idrætten, som samler. Der er saa meget, som skiller de unge fra hinanden i Snæversyn og Egenkærlighed. De idrætsdyrkende søger hinanden og drager manges Interesse efter. Vi er begyndt at opleve denne Idrættens samlende Magt, og vi har set noget af den begejstrende Magt, den udøver paa de unges nærstaaende (Forældre, Søskende og andre Paarørende). Og den samler ikke blot dem, der hører til samme Hold, samme Klub, samme Skole; den samler unge Mennesker fra forskellige Klubber og Skoler, saa de kan mødes fra forskellige Egne af Landet — som vi nylig har set det ved Kampene om Clod Hansens Sølvpokal; ja — for at holde os inden vore egne Grænser, saa samler Idrætsbevægelsen hele Landets Ungdom i fælles Interesse og Stræben mod det

samme Maal; naar en Rekord er sat, rygtes det snart videre og videre ud, og det er en Glæde at se den Iver, hvormed en Idrætskreds kan arbejde sig op til at slaa en Rekord, som en anden Kreds har sat.

Saa kommer Idrætten med sin Enhed af Tugt og Frihed, der giver den en særlig Betydning for de unge Menneskers personlige Vækst og Trivsel. — Fuld Frivillighed, — og samtidig: fuld Disciplin! Fuld Frihed — og samtidig ubetinget Lydighed under Naturloven, Skønhedsloven og Reglerne, der gælder for hver enkelt Idræt.

Sluttelig et Ord om Medaljer og Præmier — særlig henvendt til dem iblandt de unge, som om et Øjeblik skal modtage dem. Det er en Lykke for jer at have naaet det Maal. Jeg vilde ønske, jeg i Dag stod iblandt jer med en Medalje paa mit Bryst som et Minde fra min Ungdom; den vilde kun være mig til Glæde og øge min Taknemmelighed overfor min Ungdoms Vejledere.

Saa modtag først Medaljerne og Gaverne som et synligt Tegn paa vor Glæde over vor dygtige Ungdom! — De bliver ikke hængt paa jer til Flitter, og de er ikke Godtkøbs Ære; nej, de staar i et sandt, ægte Forhold til de Resultater, der er naaet; det er nogle af Idrættens bedste og kyndigste Mænd, der har gjort os den Ære at være Dommere over vore Præstationer; — »Stræb altid at tilfredsstille de bedste!« Det Ord har I hørt tidt. Det er vor Glæde, naar vi rækker jer Medaljerne, at det ikke har lydt forgæves.

Modtag dem dernæst som et Mindetegn! — Naar I engang som ældre tager dem frem, saa lad dem tale til jer om en lys, indholdsrig, arbejdsrig Fortid; og kommer I nogensinde til at staa tvivlende eller vaklende under jeres Livskamp, der jo for mange Mennesker er haard nok, saa lad dem tale til jer om

Kraft, I har ejet og ikke tabt, og om, at et Menneske kan naa meget ved daglig Øvelse. I saadanne Minder og i saadanne Erfaringer er der en Magt.

Og lad saa sluttelig Medaljerne og Gaverne tale til jer om Taknemmelighed; lad dem sige til hver enkelt: Vær taknemmelig for de unge, dejlige Kræfter, du fik, — for det ranke, stærke, smidige Legeme, — for Lyst og Drift til at øve det og bruge det vel; tak Gud, som gav dig det altsammen; og tak dem, der vogtede, plejede, nærrede, støttede og bevarede dig, saa det blev dig en Lyst at være med, hvor det gjaldt noget; ja, bevar dig selv i ydmyg Tak, fordi du fik Lov til at være dit Hjem og din Skole til Ære og Glæde!

Deltagerne samledes derefter om et gemytligt Glas Punsch, hvor bl. a. følgende Sang blev sunget:

Til de unge.

Om du vil være glad og stærk
og paa din Lykke stole
og vokse til et Manddomsværk
i Livets store Skole,
saa sæt dig aldrig hen til Stads,
naar tappert andre strider,
men vælg i Tide dig en Plads
blandt dem, der ærlig slider.

Ja, slid du kun ved Skolebord,
saa du engang kan finde
dit rette Selv i Barnets Spor,

der slettes ingen Sinde,
ja, slid du Bogen Blad for Blad
hver Time synk et Stykke,
men slid blot aldrig, ligeglad,
paa dine kæres Lykke.

Og slid saa med din unge Krop
til Klang af stærke Toner,
ja, slid du dine Saaler op
og dine Permissioner,
ja, løb og spring, og du kan tro,
at Hjærter du kan tænde
med barket Skind og revne Sko
og Bukser uden Ende.

Ja, tænd du Hjærter trindt i Brand,
tænd Glød paa mange Kinder;
du har et gammelt Fædreland,
der vokser, naar du vinder;
dog er der end saa meget, vi
skal hele og skal fæste,
saa voks dig rank og stærk og fri
med Ære blandt de bedste!

Aftenen endte med en Dans.

Om Opdragelse og Undervisning

Nogle Bemærkninger

af

Chr. Branner

1.

Som andetsteds meddelt vil jeg fra det nye Skoleaars Begyndelse komme til at virke som Medbestyrer af *Ordrup Latin- og Realskole*.

Skønt jeg ved, at det om noget Steds saa i Skolegerning gælder, at man skal vise sin Tro af sine Gerninger, at de bedste Forsætter, de skønneste Principer er værdiløse, hvis de ikke parres med Evnen til at virkeliggøre dem i Livet, og at derfor kun den har Ret til at tale med, som har vist, at han formaar dette, har jeg dog ment, at jeg skylder Børnenes Forældre og dem, der slutter sig til Skolen, en kort Redegørelse for min Stilling til visse Hovedspørgsmaal.

Jeg maa da begynde med at sige, at naar jeg har ment at burde følge en saadan Opfordring fra den Mand, der har rejst denne Skole og præget den med sin Personlighed, saa er det, fordi jeg i de ti Aar, jeg nu har virket her, har lært at skatte hans Syn paa Skolens Gerning og Maal og i Hovedpunkterne at dele det, og i det Haab, at jeg ved at knytte min Fremtid og mit

Arbejde til denne Skole maa kunne bidrage til dens yderligere Trivsel.

Der ligger da allerede heri antydning, at jeg ikke møder op med noget nyt Program, men at jeg agter at bidrage mit til, at Skolen maa blive ledet i den samme Aand som hidindtil, fordi jeg anser den for den rette. Hvad jeg i det følgende fremsætter, vil derfor næppe heller være noget nyt for dem, der har haft et nøjere Kendskab til Skolen.

2.

Naar mange Forældre kan være betænkelige ved at sætte deres smaa Børn i en stor Skole, saa er det vel ikke, fordi de er bange for, at Børnene ikke skal lære nok eller skal blive haardt behandlede af Lærerne, men snarere, fordi de frygter for, at man ikke vil kunne tage deres Barn paa den Maade, der er bedst for det, og saa for de mange nye Kammerater, og hvad det kan lære af dem. Naar Forældre, der har anden Udvej, alligevel sætter deres Børn i en Skole, er det vel, fordi de mener, at Børnene ved altid at holdes inden Hjemmets Vægge let hæmmes i deres Udvikling og mister Evnen til at klare sig i Verden; og de Fordele, der ellers kan være ved at faa sit Barn i en Skole, hvor man har Sikkerhed for, at det bliver ordentlig undervist, er jo ogsaa ret iøjnefaldende; men mange gør det sikkert ikke uden Betænkning. — Den Skole vilde for smaa Børn være et Ideal, hvor en Fader eller Moder trygt turde sætte sit Barn, vis paa, at det blev taget efter sin Ejendommelighed og skærmet mod daarlig Indflydelse. Men det gaar med det som med andre Idealer, det er svært at virkeliggøre. Det staar for mig som maaske det tunge-

ste Ansvar, der lægges paa en Skolemands Skuldre, naar en Fader eller Moder siger til ham: »Her har du mit Barn; pas nu godt paa det!« — Lære Barnet noget, det kan vi vel som Regel nok, men vogte det for alt, hvad der er ondt og urent, det er vanskeligere. — Her gælder det da om, for det første, at man *ser* denne Op-gave og dens Betydning, og passer paa, hvor man kan, ikke blot *i* Timerne, men ogsaa *udenfor* dem; og dernæst, at der er en god Aand i Skolen og i de enkelte Klasser, saaledes at Eleverne, ikke fordi de vil sladre om deres Kammerater, men fordi de føler, at det er deres Pligt, siger til, naar der er noget forkert, eller selv søger at ændre det; -- at de gode Elementer i Klassen har Mod til at være sig selv bekendt og ikke for at være »raske« snakker en daarlig Kammerat efter Munden; — at der bestaar et saadant Forhold mellem Lærere og Elever, at disse med Frimodighed og Tillid tør henvende sig til deres Lærere; — og endelig, at de »store« lærer at være gode mod de »smaa«, holder af dem og tager sig af dem. — Paa disse Ting mener jeg, man især skal kende, om Aanden i Skolen er god; og er den det, da kan de smaa Børn komme til at føle sig glade og lykkelige ved deres Skolegang. Kan der da end være et stort Ansvar at bære, saa er det ogsaa, synes mig, baade en køn og en stor Gerning at gøre Skolegangen for de smaa Børn til en Lykke og sørge for, at de ikke for tidlig kommer til at gøre bitre Erfaringer, men kan beholde deres Tro til Menneskene og Livet; og at dette kan lade sig gøre, det ved jeg, for det har jeg set, og intet har maaske mere

end det bidraget til at styrke min Tro paa min Gerning og gøre mig glad ved den.

At enhver Lærer gennem sit Eksempel og sin Tale kan gøre sit til at hidkalde en saadan Aand, tror jeg sikkert, og at dette bedre opnaas, naar Piger og Drengene undervises sammen, er min Overbevisning.

Da denne Undervisningsform tillige forekommer mig den naturligste, da den forøger det hjemlige og hyggelige Indtryk i en Skole, holder jeg paa Fællesskolen, selv om jeg ikke er blind for visse Farer, som maaske forøvrigt i de fleste Tilfælde vilde eksistere, enten Drengene og Pigerne undervistes sammen eller ej.

Ogsaa i Henseende til at behandle de enkelte og særlig de vanskeligere Børn efter deres Ejendommelighed kan der selv i en større Skole gøres ikke saa helt lidt, naar man først faar Øjet op for disse Ejendommeligheder. Her er det naturligvis af stor Betydning, at Hjemmet vejleder Skolen og træder i Forbindelse med den, saa de kan arbejde sammen, eller i hvert Fald at Hjemmet ikke modarbejder Skolen, især ved — som det hyppigt sker — i Børnenes Paahør at stille sig fordømmende eller kritiserende overfor Forholdsregler, som man ikke forstaar, men som der maaske dog er Mening i, naar de ses som Led i en Plan. I al Fald er det bedre, hvis man mener, Skolen tager fejl, at gøre den opmærksom derpaa. Enhver Skolebestyrer vil sikkert være taknemlig for et virkelig velment Raad.

Men Skolen skal jo ikke blot spille den mere passive Rolle at værne Børnene mod, hvad der er ondt; den skal videre udvikle de gode Anlæg, som findes hos dem og modvirke de daarlige. Den skal lære sine

Elever at blive gode og dygtige Mennesker, den skal først og fremmest søge at lære dem at være hæderlige og sanddrn, at kunne tænke paa andre og være gode mod andre, saa de kan blive lykkelige Mennesker.

At dette ligger inden for en Skoles Maal og Opgave, er vel hævet over enhver Tvivl; men hvorledes den i det enkelte skal søge at løse denne Opgave, vilde det her føre for vidt at udvikle, og det er tillige noget, der, som saa saare meget, naar Talen er om Opdragelse og Undervisning, beror paa hver enkelt Personlighed og forandres med den.

At det er en saare vanskelig Opgave; at man faar at kæmpe med Naturer, som al Opdragelse synes spildt paa, eller som man i hvert Tilfælde staar raadvild overfor, dette vil vist alle indrømme. Der har i Pædagogikens Historie været Tider, hvor man nærede en ubetinget Tro til, at Opdragelsen formaaede alt, andre Tider, hvor man mente, den stod helt magtesløs overfor de naturlige Anlæg. Ingen af Delene er vel absolut rigtig.

Blot nogle enkelte Momenter af opdragende Betydning vil jeg i denne Sammenhæng fremdrage.

Det første er en Ting, som oftere er bleven fremhævet af denne Skoles Bestyrer, og som Skolens Liv har haaret Vidnesbyrd om.

Et Barns Skoletid udgør et langt Afsnit af dets Liv; det skal nok vise sig at være af stor Betydning ogsaa for dets senere Liv, om det har været glad og lykkelig i dette Tidsrum, om det derfra kan medbringe en hel Mængde lyse Minder om Mennesker, der var gode ved det, vilde dets Bedste, selv naar de var strenge, og om fornøjelige Timer og Dage. Ikke at Arbejdet skal

gøres til en Leg, det modsiger sig selv, men at det unaturlige, særlig for smaa Børn, i Skolelivet, det kedsommelige, det altfor strengt pligtmæssige, der kan gøre Skolegangen til en Plage, saa vidt muligt søges modarbejdet. Derfor tror jeg, at hvad der kan bringe nogen Afveksling ind i det altfor regelbundne, er godt. Derfor mener jeg, at man ikke skal være bange for at give Børnene Lov til at ieege en Times Tid en Gang imellem eller faa en Fodbold, en Spaseretur, en Fortælling, et Foredrag eller en Sang. Man kommer derigennem i Lag med Barnet fra en anden Side end Lektierne; man kan bibringe det Tanker og Forestillinger, som der ingen Lejlighed gives til i Fagtimerne, og man kan bidrage til, at Børnene gaar i Skole med Lyst. Man behøver heller ikke at være bange for, at der ikke skal blive Tid til at naa det, der skal naas, naar man blot hænger saa meget bedre i i de andre Timer; og det gør Børnene netop, naar de faar den Slags Opmuntringer.

Og endelig, at det er en Fordel, at Undervisningen i de enkelte Timer gøres saa livlig og tiltrækkende og saa lidt tør og skolemæssig som muligt, er det vel næsten unødvendigt at tilføje.

Et andet Punkt, jeg kortelig skal berøre, er Sportens og i det hele Legemsøvelsernes Betydning for Opdragelsen. Hvor skeptisk end en og anden kunde stille sig overfor al Opdragelse, vil næppe nogen nu til Dags nægte, at vi i vore Idrætsovelser har et Middel af uomtvistelig Betydning for Udviklingen baade af legemlig og aandelig Sundhed. Sportens Betydning for Udvikling af Mod, Snarraadighed, Energi og mange andre gode Egenskaber, saavel som dens Betydning i sædelig

Henseende behøver næppe at fremdrages. Men desuden er der en Side ved Sporten, som for Skolen er af stor Vigtighed. Mangt et Barn, der paa Skolebænken hører til de ringeste, og som der kan komme til at lide mangen en Skuffelse, der kan trykke det ned, har her en hel anden Mark, hvor det kan erhverve sig Agtelse blandt sine Kammerater og Tillid til sig selv.

At det er en Skoles Pligt at gøre sit til at udvikle saa frodigt et Idrætsliv som muligt blandt sine Elever, anser jeg derfor som givet.

3.

Medens de i det foregaaende omtalte Opgaver i det væsentlige er ens for Skolen og Hjemmet, har Skolen sit særlige Felt i Undervisningen, Kundskabsmeddelelsen. Nu er det jo imidlertid ikke saaledes, at disse to Sider af Skolens Gerning kan adskilles; tværtimod, al Undervisning maa tilsidst sigte til Personlighedens Udvikling. Igennem Undervisningen skal vi lære vore Elever at arbejde og øve deres Pligtfølelse og Ordenssans og lære dem at tænke. Enkelte af Undervisningsfagene tager jo i særlig Grad Sigte paa dette, medens den rene Kundskabsmeddelelse træder i Baggrunden. I andre Fag spiller derimod Meddelelsen af positive Kundskaber en fremtrædende Rolle. — Medens det vilde føre for vidt at omtale alle de forskellige Fag og deres Stilling, skal jeg kun i Korthed berøre Kundskabernes Betydning i Almindelighed, den Værdi, de har eller kan have for et Menneske.

At de Bemærkninger, der fremsættes om et saa omfattende og dybtgaaende Spørgsmaal, ikke kan gøre Krav

paa at være fuldstændige eller udtømmende, er en Selvfølge. — Jeg ser i det følgende bort fra den rent elementære Undervisning, den indlysende Betydning af at kunne læse, skrive og regne, og holder mig til den saakaldte »højere« Undervining.

For da at begynde med det, der ligger lige for, saa læser Størsteparten af en Latin- og Realskoles Elever med det Maal at faa en Eksamen for ved Hjælp af denne Eksamen at kunne komme frem i Verden og opnaa en Stilling. Naar en Skole holder Eksaminer, skal den selvfølgelig lægge Vægt paa, at de bliver saa gode som muligt, og arbejde med det Maal for Øje at kunne opfylde de Krav, Eksamen stiller. I Almindelighed er tillige en Eksamen en ret god Prøve paa det Arbejde, der er udført baade fra Læreres og Elevers Side, og kan saaledes være af Betydning for dem begge som en Kontrol og en Spore. Med Hensyn til Resultatet, tror jeg ogsaa og finder Anledning til at udtale det, at det i det store og hele som oftest er rigtigt. Jeg tror f. Eks. ikke, at en virkelig dygtig Elev, hvis han da ellers er ordentlig undervist, vil gøre en daarlig Eksamen, eller at en rent tarvelig Elev gør en fin. Om et Menneske faar 1ste eller 2den Karakter, kan komme til at bero paa en Tilfældighed, fordi Grænsen er vilkaarlig, men sjældent naar vedkommende staar i Forvejen decideret til det ene eller det andet. — Altsaa, jeg tror Eksaminerne gør deres Nytte og i det væsentlige opfylder deres Bestemmelse : at være en Prøve paa, hvad Eksaminanden kan, og jeg mener, at man i Skolen maa og skal tage et stort og berettiget Hensyn til dem, uden at jeg skal komme ind paa en Undersøgelse af, hvorvidt de kunde være heldigere anlagte

eller ej. Men paa den anden Side er jeg ogsaa overbevist om, at der er meget, der kan og skal læres i en Skole, i hvilket der ikke kan eksamineres til en Eksamen, og at en Elev derfor kan gaa ud uden Eksamen eller med en tarvelig Eksamen og dog have haft Udbytte af sin Skolegang. — Naar man er saa tilbøjelig til at tale om de uretfærdige Eksaminere og dog samtidig tillægger dem en saadan Betydning, som det i Almindelighed sker, synes der at være Anledning til at fremhæve, at Skolen ikke er til for Eksaminernes Skyld. — Naar Skoler, som det sker, reklamerer med Eksamensresultater, ligesom Handlende reklamerer for deres Varer, kan de kun bidrage til at udbrede forkerte Anskuelser om Skolens Gerning.

Tillige mener jeg, at den Kunst at kunne dressere baade flinke og ikke flinke Elever til at tage fine Eksaminere egentlig er af tvivlsom Værd.

I Sammenhæng med Eksaminerne kan fremdrages, at Eleverne i Skolen skal erhverve sig et alment Grundlag af Kundskaber til at bygge en senere faglig Uddannelse paa, og at disse Kundskaber saaledes direkte eller indirekte skal bidrage til at dygtiggøre dem i deres senere Stillinger i Livet.

Ved Siden af disse mere praktiske Formaal for sin Undervisning har Skolen imidlertid ogsaa andre, mere almindelige Formaal, der maaske falder mindre i Øjnene, men derfor ikke er af mindre Betydning.

I de fleste Mennesker er nedlagt en Trang til Kundskaber, en vis Sum af Videbegærlighed, der har været Sporen til mange af de største Fremskridt, mange af de største Opdagelser i Menneskeaaendens Historie. Den

har drevet Mennesker til Anstrengelser og Arbejder uden Hensyn til den personlige Fordel eller den umiddelbare Nytte. De Spirer, der findes dertil hos Barnet, gælder det at udvikle, og gennem Undervisning skal vi give dem Evnen til at tilfredsstille denne Trang, idet vi derved styrker et af de ædleste Anlæg i Menneskenaturen og aabner dem en Mulighed for at skaffe sig en af Livets bedste Glæder.

Men for at gøre det, og ikke tværtimod forkvakle og sløve denne naturlige Trang, gælder det, at man i al Undervisning lægger Vægt paa, at det, der læses, ogsaa bliver forstaaet for at kunne tilegnes. Forstaaelsen spiller i Menneskets aandelige Liv den samme Rolle som Fordøjelsen i det legemlige. Den Føde, der ikke kan fordøjes, gavner ikke, men skader Organismen; ligesaa med de Kundskaber, der ikke kan forstaaes og virkelig tilegnes. Enhver har sikkert følt, hvilken Glæde man har ved at faa Forstaaelse af en Ting, og hvor pinagtigt det kan være at maatte opgive noget som uforstaaeligt, og hvor svært det falder at lære det, hvor lidt Interesse man faar derfor, og hvor nemt det glemmes. Derfor mener jeg, at det er af den største Betydning ikke at lære Børn noget, de ikke forstaa, og som kun er Ramseværk. Ikke, at man ikke skulde kunne lære dem en Ramse i en Formlære eller en Kongerække, — det kan tværtimod være meget gavnligt, — men man maa f. Eks. ikke lære dem Vers udenad, hvis Indhold de ikke forstaa, Skriftsteder, eller grammatiske Regler, i det hele Ord, med hvilke de ingen Tanke forbinder. At gøre det er at øve Vold mod Børnene, derved sløves deres Interesse for at lære noget, deres Trang til at vide grundig

Besked, til at undres, til at stille Spørgsmaal, til at tænke selv, kort sagt alt det, som det netop gælder at udvikle. Hvad der ligger over et Barns Horizont, maa man ikke kræve. — Men det, man kræver lært, det skal man saa til Gengæld kræve for Alvor. —

Gennem Forstaaelsen og det grundige Arbejde gaar Vejen til Tilegnelsen af solide Kundskaber, til aandelig Modenhed og Dannelse.

Naar et Menneske, f. Eks. ved at gaa, udvikler sine Benmuskler, gavner dette ikke blot Benene, men hele Organismen. Naar et Menneske arbejder paa at erhverve sig Kundskaber og udvikle sin Tænkeevne, kommer dette ikke blot en enkelt Side af Sjælelivet tilgode, men den hele Personlighed, uden at vi maaske ligefrem kan paavise, hvorledes det foregaar i det enkelte.

Derfor skal man være lidt forsigtig med at inddele Kundskaber i dem, man »faar Brug for«, og dem, man ingen Brug faar for. Det er ikke let at sige, hvad Brug man faar for det, man har lært, eller hvad Gavn man har deraf, idet man lærer det. Selvfølgelig maa der tages et vist Hensyn til, hvad man faar Brug for rent praktisk set, og det kan være forsvarligt at indrette Valget af Fag noget derefter; men Hovedsagen for Skolen bliver, hvilke Kundskaber der virker mest modnende og udviklende.

Hvori bestaar da denne Modenhed eller Udvikling, som vi skal naa gennem Kundskaberne? Ja, det er jo egentlig det berømte Spørgsmaal om, hvad Dannelse er. — Jeg skal blot fremsætte nogle Antydninger:

Følelsen af at besidde en Del solide Kundskaber kan give et Menneske større Tillid til sig selv og sin

Dømmekraft, gøre ham sikrere i Livets Forhold og mere selvstændig. Derfor behøver han ikke at blive »vigtig« eller overvurdere sig selv. Tværtimod, jeg tror, at den, der virkelig har faaet et Blik ind i Kundskabernes Verden, han faar ogsaa en dyb Følelse af, hvor uendelig lidt han egentlig ved. Den, der virkelig har faaet en Fornemmelse, et Glimt af Forstaaelse af en stor historisk Personlighed, en stor Kunstner eller en stor Videnskabsmand, han vil ogsaa nok lære at blive beskedent. — Sker dette ikke, er det i alt Fald ikke Kundskabernes Skyld, eller fordi han har lært for meget. — Dernæst skal de forskellige Kundskaber, som erhverves i Skolen, orientere Eleverne i Verden og i Livet. — Igennem Geografi og Historie f. Eks. skal de lære at kende den Verden og den Tid, hvori de lever, og forstaa, hvorledes deres egen Tid og dens Tilstande er en Frugt af Fortidens. Vi skal give dem Forstaaelse af de Spørgsmaal, som sætter Sindene i Bevægelse i deres eget og i andre Lande. Vi skal f. Eks. lære dem, hvad det er for en Kamp, der nu føres i Sønderjylland, og vække deres Deltagelse for den. — I det hele taget skal vi vække deres Interesse for almene Spørgsmaal og derved føre dem ud over deres egne snævre personlige Interesser og al den Smaalighed og Egoisme, som Ligegyldighed for alt, hvad der ikke direkte vedrører en selv, kan fremkalde.

Vi skal i de forskellige Fag stræbe at føre dem saa vidt, at de selv faar Lyst og Evne til at gaa videre. I Dansk f. Eks. give dem Forstaaelse af og Kærlighed til de danske Digtere og Lyst til selv at læse; i de fremmede Sprog skulde vi helst gøre det samme, saaledes at de kunde læse en Bog nogenlunde let; i Naturvidenskaber-

ne hjælpe dem, der føler særlig Interesse for disse Fag og Trang til Viden, til at kunne tilfredsstille denne Trang. — Vi skal ikke stræbe at gøre vore Elever til Videnskabsmænd, saa lidt som vor Undervisning skal være videnskabelig, uden for saavidt den skal være i Overensstemmelse med Videnskaben og kan fremlægge Resultaterne af Forskningen og maaske lejlighedsvis give et lille Indblik i, hvad videnskabeligt Arbejde vil sige, men vi skal udvide deres Syn og berige deres Tankeliv og give dem aandelige Interesser, der kan blive dem til Forfriskelse og Fornyelse i det daglige Liv.

Interessen for og Forstaaelsen af, hvad der sætter andre Menneskers Sind i Bevægelse, skal tillige give dem en bedre Forstaaelse af andre Mennesker, gøre dem klogere, give dem nogen Menneskekundskab, saa de kan lære at omgaas Mennesker og forstaa et andet Standpunkts, en anden Menings Berettigelse; med andre Ord: naa en saadan aandelig Udvikling, at de kan blive frisindede og tolerante. Jo mere aandelig Ufordragelighed og Snæversyn, der vokser frem i et Folk, desmere maa det gælde at gøre Skolen til et Arnested for virkeligt Frisind, og jeg kan ikke se andet, end at der her paa-ligger særlig den lærde Skole en ligefrem Forpligtelse overfor den opvoksende Ungdom og overfor det hele Folk.

Skolen kan altsaa efter min Mening gennem sin Undervisning bidrage til at udvikle hos sine Elever Egenskaber som Selvstændighed, Beskedenhed og Fordragelighed. Men dens Indflydelse standser sikkert ikke her, den indskrænker sig ikke til saadanne enkelte Sider af Karakterens Uddannelse, den gaar dybere og videre.

Ganske vist synes der jo ikke ved første Øjekast at eksistere nogen Forbindelse mellem et Skolefag som Matematik eller Fransk og de rent moralske Egenskaber som Godhed, Pligtfølelse, Sandhedskærlighed, Mod, eller hvad man vil nævne. Naturligvis, i første Instans bliver det ogsaa andre Faktorer, som de medfødte Anlæg, ens Hjem, andres Eksempel og Livet selv, der her virker bestemmende. Men alligevel kan maaske den intellektuelle Uddannelse dog give sit større eller mindre Tilskud. — For det første er Skolen jo da ogsaa en Part og tidt en stor Part af et Menneskes Liv, og de Indtryk, her modtages, ikke uden Betydning, og dernæst, hvis det igennem Kundskabsmeddelelsen lykkes at udvikle Forstanden, skabe Orden og Klarhed i Tankerne, vil dette ogsaa nok præge sig i den hele Personlighed, saa vist som Tanker, Følelse og Villie ikke er uafhængige af hinanden. Naar Kundskaber og aandelige Interesser kan hjælpe os til at udfylde vor Tid med ædle Sysselsættelser, bliver de saa ikke et Vaaben for et Menneske mod meget, der ikke dur, mod meget, der er raat og urent; bliver de ikke et Middel til at skælne mellem godt og ondt? Er ikke Uforstand og Uvidenhed en Kilde til megen Fortræd og Ulykke for en selv og andre, og er ikke Kundskaberne et af vore bedste Vaaben derimod?

Og endelig: Alt, hvad de største, der har levet paa Jorden, har ejet af dybe Tanker, af stærke, gode Følelser og kraftig Villie, det er jo kommet til os gennem det talte eller skrevne Ord eller gennem Kunstens Værker. Saavist som disse Menneskehedens Velgørere ikke har levet forgæves, eller blot for at skaffe os en viden-

skabelig eller æstetisk Nydelse, saavist vil der ogsaa, naar vi lærer at forstaa dem (man fødes ikke med den Forstaaelse) fra dem udgaa en forædlende og rensende Indflydelse, der vil vise sig som en Magt i et Menneskes Liv og præge dets Tanker, Ord og Handlinger.

At bringe sine Elever i Forstaaelse med Livets ædle Magter, saaledes at deres eget Liv kan præges deraf, det maa være Maalet for den Dannelse, Skolen skal give.

Hvad jeg her har skrevet, giver sig ikke ud for at være nye Sandheder; det er kun Tanker, der for mig er blevet til personlig Sandhed. Maaske vil man synes, det er overflødig at tale saa meget om, at det er godt at lære noget; det ved vi jo allesammen. Man gør sig dog vist ikke altid klart, hvad Gavn det da er, man har deraf, og jeg tror, man gør rigtigt i en Gang imellem at søge at klare for sig selv og andre, hvad Meningen er med ens Gerning. Maaske kunde det hjælpe en lidt i Bestræbelserne for at naa Maalet.

Af Aarets Dagbog

20. August 1896 Skoleaaret 18⁹⁶/₉₇ indledes med Tale af Bestyreren ; se bl. a. Side 24. Mange af Skolens Forældre var til Stede.
31. — — Svømmeundervisningen ophørte.
8. Septbr. — Orienterende Lærermøde.
12. — — Foredrag af *cand. phil. Regner Lefolii om Frithjof Nansen.*
2. Oktbr. — *Danscundervisningen* begyndte.
9. — — Hele Skolen i *Dyrehaven.*
11. — — Fodboldkamp med *St. Andreaskollegiet* (1 mod 1).
11. — — *Drachmanns Fest* for IV.—V.—VI. Klasse og enkelte modnere Disciple i de andre Klasser. *Cand. mag. Chr. Branner* fortalte om *Drachmann* og læste udvalgte Stykker af hans Arbejder.
- 18.—22. Okt. — Oktoberferie.
26. og 27. — — Lærermøder (se Side 35.) Foredrag af Bestyreren om *den nye danske Elskovslitteratur.*
1. Novbr. — *Fodboldkamp med Københavns Rokklub.* Skolens Klub sejrede med 15 mod 1. Samme Dag blev vor Klub optaget i Dansk Idrætsforbund.
3. — — *Skolens Fødselsdag.* — Morgentale i Skolen. — Dans i Gymnastiksalen de to sidste Skoletimer.

11. Novbr. 1896 *Cand. mag. Chr. Branner* fortsat sin Oplæsning af *Drachmanns Arbejder* (se 9. Oktbr.)
11. — — Skolen har modtaget en stor Gave bestaaende af zoologiske Præparater fra *Assistent Busck* ved det zool. Museum i Washington. En af Skolens ældre Disciple, *Frits Jensen*, har gjort sig særlig fortjent ved med Flid og Kyndighed at hjælpe Naturhistorielæreren med Ordningen og Tilsynet af Skolens zoologiske Samling.
13. — — *Idrætsklubbens Stiftelsesfest* fejredes med Bal.
26. — — *Idrætsklubben* anskaffede et *Vandrebillede*, som gennem forskellige Kampe mellem Skolens Klasser indbyrdes indtil videre er IV. Klasses Ejendom.
30. — — Maanedsfrihed.
1. Decbr. — Det nye Kirkeaar indledet.
12. — — *Bestyreren* holdt Foredrag for de ældre Disciple om *Konfirmationen*.
13. — — *Fodboldkamp med Københavns Roklub*. Skolens Klub sejrede med 6 mod 3.
16. — — Foredrag af *Børnehjemsforstander Carl Christensen om Frilthjof Nansens* Barndom og Ungdom.
- 16.—18. Dec. — Lærermøde (se Side 36.)
22. — — Juleferien begyndte. — Julebedømmel-

- serne uddeltes. — Juletale af *Bestyreren*.
22. Decbr. 1896 *Børnehjemsforstander Carl Christensen* sluttede sit Foredrag om *Frithjof Nansen*.
7. Januar 1897 Undervisningen begyndte efter Juleferien. Aaret indledet med en Tale af *Bestyreren*.
1. Februar 1897 Maanedsfrihed.
2. — — Morgentale af *stud. theol. Bondesen* om *Kristenforfølgelserne i Armenien*.
5. — — Skolebal.
- 2.—3.Marts — Lærermøder (se Side 36).
14. — — *Terrænløb* i Dyrehaven.
22. — — *Bestyreren* begyndte at tale og læse om *Jesu Lidelse*. Blandt andet læst Nielsens *Judas*.
5. April — Foredrag for den samlede Skole af cand. mag. *Halfdan Kejser* om Kirkefaderen *Ambrosius*.
10. — — Foredrag for den samlede Skole af *Inspektør Holger Nielsen* om *de olympiske Lege* i Grækenland forrige Aar.
10. — — *Bestyreren* holdt Foredrag for Konfirmanderne og de ældre Disciple om *Konfirmationen*; bl. a. læst Jahns *Eleazar*.
13. — — Paaskeferien begyndte. — Indledes med Taler af *Rektor Lefolii* og *Bestyreren*.

18. April 1897 Fodboldkamp med „Dana“, Skolens Klub sejrede med 2 mod 1.
21. — — Undervisningen begyndte efter Paaske.
23. — — *Bestyreren* talte til de konfirmerede om „*Storhed*“.
28. — — Danseundervisningen afsluttede med Præsentation og Bal.
1. og 3. Maj — Lærermøder (se Side 36). *Stud. theol. Bondesen* indledede et Ordskitte om *vore Børn og deres Fristelser*.
2. — — Skolens første Fodboldkamp om Clod Hansens Sølvpokal; sejrede over A. B.s Juniorhold med 3 mod 0.
7. — — 2. Kamp om Clod Hansens Sølvpokal. Skolen sejrede over K. B.s Juniorhold med 5 mod 2.
16. — — 3. og sidste Kamp om Sølvpokalen. Skolen sejrede over Birkerød Latin- og Realskole med 3 mod 0.
19. — — Lærermøde. Fortsættelse af Ordskittet den 3. Maj.
- 22.—23.—24. Maj Olympiske Lege. Den sidste Aften Medaljeuddeling til Sejrvinderne. Festen sluttede med Dans.
25. Maj 1897 Foredrag om indiske Forhold af *Missionær Berg* fra Indien.
1. Juni — *Svømmeundervisningen* begyndte.
2. — — Pinseferien begyndte Kl. 3.
9. — — Undervisningen begyndte efter Pinseferien.
- 10.—15. Juni — skriftlig Afgangseksamen.
24. Juni—8. Juli — mundtlig —

6.	Juli	1897	Lærermøde (se Side 36).
8.	—	—	Skolens Aarsprøve.
10.	—	—	Skoleaarets Afslutning.

Indbydelse.

Den skriftlige Del af Afgangseksaminerne i Sommeren 1897 afholdes *10.—15. Juni, den mundtlige Del 24. Juni til 8. Juli.* — Næste Aars Afgangsklasser, nuværende V. og III. Kl., samt II. Kl., har Eksamen i samme Tidsrum og i samtlige Fag. Eksamenskaraktererne indføres i Meddelelsesbøgerne og bliver for disse Klassers Disciple Skoleaarets sidste skriftlige Vidnesbyrd. For de *andre Klassers* Vedkommende vil *de skriftlige Arbejder*, der er udførte i Undervisningstiden i Slutningen af Skoleaaret, afgive en tilstrækkelig tydelig Maalestok for, hvad der paa dette Omraade er naaet. Den *mundtlige Eksamen* for disse Klassers Vedkommende afholdes *Torsdag den 8. Juli.* Da denne Eksamen ingen Indflydelse har paa Børnenes Opflytning, men kun tilsigter at give Hjemmene Lejlighed til at besøge Skolen og faa et Indtryk af Lærernes Undervisning, afholdes Prøven kun paa den ene Dag og i enkelte Fag for hver Klasse; det er dog maaske ikke overflødigt at bemærke, at Disciplene først hen ved Skoleaarets Slutning faar at vide, i hvilke Fag der skal eksamineres, samt at disse vælges efter Samraad mellem Bestyrer og Lærere saaledes, at samtlige Fag eller Hovedgrupper af

Fag bliver repræsenterede. — *Lørdag den 10. Juli Kl. 9* afsluttes Skoleaaret; Eksamenstestimonierne og de skriftlige Skolevidnesbyrd uddeles, og Disciplenes Ordning i Klasser til næste Skoleaar meddeles. Samtlige Hjem og Venner af Skolen og Børnene indbydes herved baade til Eksamensdagene og til Afslutningen; deres Nærværelse vil give disse Dage forøget Betydning baade for Disciple og Lærere.

Efter Afslutningen tager *Sommerferien* sin Begyndelse.

Det nye Skoleaar begynder *Fredagen den 20. August Klokken 9*. — *Børnenes Forældre og andre Venner af Skolen* indbydes til at overvære det nye Skoleaars *Indledning*.

Slutningsmeddelelse.

Idet jeg slutter dette Skoleaars „*Meddelelser*“, har jeg en Tak at bringe til de mange, der indvortes og udvortes har støttet Skolen ogsaa i dette Aar. En særlig Tak bringer jeg til min ældste Svigersøn, *cancl. mag. Chr. Branner*, fordi han i Løbet af de 10 Aar, han har virket ved Skolen, har arbejdet sig saadan ind i Lærer- og Discipelkredsen og erhvervet sig et saadant Navn blandt Skolens Forældre og Venner, at han ganske naturligt kom til at tage mere og mere Del i det *ledende* Arbejde. Fra næste Skoleaars Begyndelse vil han staa ved min Side som *Medbestyrer*. Jeg ved, at alle Skolens Venner vil modtage denne Meddelelse med Glæde.

H. C. Frederiksen.

Indhold.

Om Mirakler	Side	3
Skolcaaret 1896—97.	„	23
Indledning	„	24
Almindelige Meddelelser	„	27
Skolens Lærerkrafter	„	29
Undervisningsfagenes ugentlige Timetal	„	32
Husordningen	„	33
Alm. Bestemmelser og Ordensregler	„	34
Skriftlige Vidnesbyrd	„	35
Betalingsvilkaar	„	36
Arbejdet i de forskellige Fag	„	38
Frk. Ingrid Jacobsens Børnehave	„	61
Bøger i 1897—98	„	61
Foredrag og Oplæsninger	„	65
Almindelig Litteratur og Kunsthistorie	„	67
Skolens Idrætsøvelser	„	68
Om Opdragelse og Undervisning	„	75
Af Aarets Dagbog	„	90
Indbydelse	„	94
Slutningsmeddelelse	„	95

Mundtlig Afgangseksamen 1897

Tirsdag	22.	Juni	Klokken	5	IV. st.	Fransk
Torsdag	24.	—	—	4	VI.	Engelsk
„	„	—	—	5	IV. R.	—
Fredag	25.	—	—	9	VI.	Fransk
„	„	—	—	4	„	Græsk
„	„	—	—	6	IV. st.	Latin
Mandag	28.	—	—	4	VI.	—
Tirsdag	29.	—	—	4	IV.	Tysk
Onsdag	30.	—	—	9	IV. st.	Dansk
„	„	—	—	4	IV. R.	—
„	„	—	—	5	VI.	—
Torsdag	1.	Juli	—	4	IV.	Naturhist.
Fredag	2.	—	—	3	VI.	Historie
„	„	—	—	5	IV.	Geografi
Lørdag	3.	—	—	3	VI.	Naturlære
„	„	—	—	5	IV.	Matematik
Mandag	5.	—	—	1	„	Historie
Onsdag	7.	—	—	9	IV. st.	Græsk
„	„	—	—	„	IV. R.	Naturlære

den mundtlige Aarsprøve

Klokken 8—9 ¹ / ₂	V.	Latin	ca
	III. st.	Græsk	ca
	III. R.	Engelsk	F
	II.	Fransk	ca
	I.	Matematik	
	6.	Geografi	ca
	5.	Historie	ca
	4.	Dansk	F
	3.	Geografi	L
	2.	Græsk	ca
, 9 ¹ / ₂ -11	V.	Matematik	
	II.	Dansk	
	I.	Fransk	
	6.	Regning	ca
	5.	Tysk	F
	4.	Dansk	
	3.	Regning	L
	2.	Dansk	F
	1.		
			Ophold
, 11-11 ¹ / ₂	III. st.	Latin	ca
	II.	Naturhistorie	ca
	I.	Regning	I
	6.	Historie	ca
	5.	Tysk	F
	4.	Historie	ca
	3.	Regning	F
	2.	Dansk	
	1.	Regning	
	, 11 ¹ / ₂ -1	III. st.	Dansk
III.		Historie	ca
II.		Regning	F
I.		Fransk	ca
6.		Tysk	F
5.		Dansk	
4.		Naturhistorie	ca
, 1-2 ¹ / ₂	III. st.	Dansk	B
	III.	Historie	ca
	II.	Regning	F
	I.	Fransk	ca
	6.	Tysk	F
	5.	Dansk	
	4.	Naturhistorie	ca

II., III. og V. Klasse har Prøve de
findes opførte ;

ma

er

Torsdag den 8. Juli 1897

	Stue	Nummer	
l. mag. Kejser	»	»	11
l. phil. Nik. Branner	»	»	10
ken Ida Olsen	»	»	1
l. mag. Chr. Branner	»	»	3
» H. C. Christiansen	»	»	2
l. phil. Lefolii	»	»	6
l. mag. Carl Christiansen	»	»	9
ken Mea Frederiksen	»	»	4
er Vald. Olsen	»	»	8
l. mag. Hansen	»	»	10
» H. C. Christiansen	»	»	3
» Carl Christiansen	»	»	2
» Chr. Branner	»	»	11
l. phil. Lefolii	»	»	9
ken Ida Olsen	»	»	4
Agnes Hansen	»	»	1
er Vald. Olsen	»	»	8
ken Mea Frederiksen	»	»	6
l. mag. Kejser	»	»	10
l. phil. Lefolii	»	»	Naturv.
ektor Holger Nielsen	»	»	2
l. mag. Carl Christiansen	»	»	1
ken Ida Olsen	»	»	9
l. mag. Chr. Branner	»	»	4
ken Mea Frederiksen	»	»	8
Agnes Hansen	»	»	3
Karen Veel Jeppe	»	»	6
yreren	»	»	6
l. mag. Chr. Branner	»	»	1
ken Karen Veel Jeppe	»	»	3
l. mag. Carl Christiansen	»	»	2
ken Ida Olsen	»	»	8
Mea Frederiksen	»	»	9
l. phil. Lefolii	»	»	4

3., 5. og 6. Juli i de Fag, der ikke

aa dette Skema.